

Memòria de gestió del Parc Natural de s'Albufera des Grau

2015

1. Òrgans de govern i gestió

1.1 Autoritat de gestió

1.2 Junta Rectora

1.3 Equip de gestió

2. Pressupost 2015

2.1 Estat de despeses 2015

2.2 Avaluació total per àrees

2.3 Pressupost aprovat

2.4 Pressupost executat

2.5 Despesa pendent

2.6 Projectes tramitats per la Caixa

2.7 Evolució del pressupost

3. Actuacions

3.1. Àrea de gestió per a la conservació

3.2. Àrea de desenvolupament socio-econòmic

3.3. Àrea d'ús públic

3.4. Àrea d'investigació i seguiment

3.5. Àrea de participació

3.6. Àrea de manteniment

3.7. Àrea de vigilància

3.8. Àrea d'administració

3.9. Àrea de planificació

3.10. Àrea d'avaluació

1.1 AUTORITAT DE GESTIÓ

Durant l'any 2015, l'Autoritat de Gestió s'ha reunit, el dia 30 de gener.

Presidenta de la Autoritat de Gestió

Sra. Neus Lliteras Reche

Directora general de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic, representant de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori. (fins a juliol 2015)

Sra. Caterina Amengual i Morro

Directora general d'Espais Naturals i Biodiversitat (Juliol 2015)

Representants del Consell Insular de Menorca

Sr. Fernando Villalonga Bordes

Conseller executiu d'Economia, Medi Ambient i Caça, primer representant del Consell Insular de Menorca.

Sr. Jose Luis Orfila Hernandez

Director insular d'Economia, Medi Ambient i Caça, segon representat del Consell Insular de Menorca.

Representants dels ajuntaments

Sr. Félix Ripoll

Regidor de Medi Ambient, representant de l'Ajuntament des Mercadal.

Sr. Mateu Ainsa Coll

Tercer tinent de batle, Àrea de Serveis Tècnics, primer representant de l'Ajuntament de Maó.

Secretari

Sr. Martí Josep Escudero Portella

Director del Parc natural de s'Albufera des Grau.

1.2 JUNTA RECTORA

Durant l'any 2015, la Junta Rectora s'ha reunit , el dia 30 de gener.

La Junta Rectora és l'òrgan de participació on es troben representats tots els sectors implicats en la gestió, conservació i altres activitats relacionades amb

el Parc natural de s'Albufera des Grau. Assessora a l'administració del PN i vetlla pel seu compliment. La composició de la Junta Rectora de l'any 2015 va esser la següent:

President	Mateu Ainsa Coll
Vicepresidenta	Sra. Neus Lliteras Reche, directora general de Medi natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic
Secretari	Marti Escudero Portella, director del Parc natural s'Albufera des Grau
Representant de la Direcció General de Recursos Hídrics	Sr. Salvador Padrosa Payeras, director general de Recursos Hídrics
Representant de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats	Onofre Ferrer Riera, director general d'Ordenació, Innovació, Formació Professional i Universitats
Representant de la Conselleria de Turisme i Esports	Francisco Javier Morente López, director general d'Esports
Representant de la Direcció General Caça de Protecció d'Espècies i Educació Ambiental	Joan Mayol Serra, cap del servei de Protecció d'Espècies
Representant del Departament de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic	Ricardo Romartinez Juan, director del departament de Canvi Climàtic i Educació Ambiental
Representant de la Conselleria d'Agricultura	Margaret Mercadal Camps, directora general de Medi Rural i Marí
Representant de l'Ajuntament de Maó i president de la Junta Rectora	Mateu Ainsa Coll, 3r tinent d'Alcaldia
Representant de l'Ajuntament de Maó	Àgueda Reynes Calvache, Alcaldessa de l'Ajuntament de Maó
Representant de l'Ajuntament des Mercadal	Francesc Xavier Ametller, Batlle de l'Ajuntament de Mercadal
Expert en temes de conservació	Dr. Joan Lluís Pretus Real
Representant de l'Institut menorquí d'estudis	Samuel Pons Fàbregues

Representant d'associació de conservació de naturalesa (I) (GOB)	Joan Florit Pujol
Representant d'associació de conservació de naturalesa (II) (GOB)	Joan Bosco Febrer Pons
Representant de la DG de Litoral	Joan Mesquida Sampol
La cap del Servei d'Espais Naturals	Catalina Massuti Jaume
Representant de l'Associació de Veïns des Grau	Roser Perelló Tur
Representant de la demarcació de costes de Balears	Gabriel Juan Pastor Mesana, cap de la Demarcació de Costes a les Illes Balears
Representant propietaris finques dins PN (I)	Gabriel Seguí de Vidal
Representant propietaris finques dins PN (IV)	Andrés Martínez Jover
Representant propietaris finques dins PN (II)	Antoni Roca
Representant propietaris finques dins PN (III)	María Gràcia Rosselló
Representant de la Universitat de les Illes Balears	Dr. Gabriel Moyà Niell
Representant dels sindicats agraris (II)	Guillermo de Olives de Vidal
Representant dels sindicats agraris (I)	Manel Martí Salas
Representant del Consell Insular de Menorca (I)	Jose Luis Orfila Hernandez, director insular d'Economia, Medi ambient i caça
Representant del Consell Insular de Menorca (II)	Fernando Villalonga Bordes, conseller d'Economia, Medi ambient i Caça
Representant de la Federació Balear de Caça	Carlos Lozano Lozano

1.3 EQUIP DE GESTIÓ 2015 DEL PN DE S'ALBUFERA DES GRAU

COMPOSICIÓ DE L'EQUIP DE GESTIÓ

IBANAT - Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori

Martí Josep Escudero Portella	Director del Parc natural de s'Albufera des Grau (DGMNEACC /DGENiB)
Ricard Borràs Tejedor	Facultatiu tècnic (DGMNEACC/ DGENiB)
Julia Álvarez Escolano	Educadora ambiental (IBANAT)
Begoña Rodríguez i Barberán	Educadora ambiental (IBANAT)
Llorenç Capellà	Agent de Medi Ambient (SGT)
Gabriel Mascaro Fedelich	Capatàs (IBANAT)
Naima Montes Moreda	Treballadora de biodiversitat especialista de primera (IBANAT)
David Nieto Fernandez	Treballador de biodiversitat especialista (IBANAT) (en excedència)
Jose Miguel Díaz Sousa	Treballador de biodiversitat especialista (IBANAT)
Mª Angels Mas Corrales	Treballadora especialista (IBANAT)
Luis Leandro García	Informador (IBANAT)
Carmina Junguito Herrero	Informadora (IBANAT)

El responsable d'IBANAT a Menorca es l'Enginyer de Forest, **Jorge Casado Bragado**.

2.1 ESTAT DE DESPESES 2015(fins 31 de desembre de 2015)

Actuació	Pressupost inicial	Pressupost executat	Entitat pagadora
Àrea de Conservació	36.477,53 €	45.544,77 €	IBANAT-LACAIXA
Àrea d'ús públic i educació	11.300,00 €		11.309,36 €
IBANAT			
Àrea d'investigació i seguiment	27.900 €	37.908,25 €	DG-IBANAT
Àrea de participació	200 €	200 €	IBANAT
Àrea de manteniment	34.950 €	35.405,9 €	IBANAT
Àrea d'administració	4.000 €	13.683,62 €	IBANAT
Àrea de planificació	0€	0€	IBANAT
Àrea Soci-Economic	600€	100€	IBANAT

Taula 1. Desglossament de les despeses de l'any 2015 per àrees. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

2.2 AVALUACIÓ TOTAL PER ÀREES

	Socio-econo	Conser	Ús Pub i educa	Partic	Invest	Mante n	Vigilàn	Admin	TOTAL
Pressup. aprovat	600 €	36.477,53 €	11.300,00 €	200 €	27.900 €	34.950 €	0 €	4.000 €	115427,53 €
Desp. executa	100 €	45.544,77 €	11.309,36 €	200 €	37.908,25 €	35.405,9 €	0 €	13.683,62 €	144.151,90 €
Despesa pendent	500 €								

Taula 2. Desglossament de les despeses de l'any 2015 fins 31 /12 per àrees i quanties de despesa pendent. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

2.3 PROJECTES TRAMITATS PER LA OBRA SOCIAL LA CAIXA

Projecte	Pressupost aprovat	Despesa executada, per contracte menor	Despesa pendent	Inclòs dins PAE 2015	Àrea de gestió on s'ha inclòs
DE RECUPERACIÓ PAISATGÍSTICA Eliminació de deixalles i de flora al·lòctona del litoral i els itineraris del Parc natural de s'Albufera des Grau	25.048 €	18.713,38 € la resta per feines del l'banat al PN	0€	SI	Conservació
TOTAL	25.048 €	25.048 €	0€		

Taula 8. Desglossament projectes tramitats per "l'Obra Social" La Caixa. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

2.4 PROJECTES TRAMITATS PER EL MINISTERIO DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN Y MEDIO AMBIENTE

Las inversiones realizadas al Parc natural en el transcurso de l'any 2015 son:

Passarel·la salicornia i mirador 229.873.84 €

Pont i accés a la platja 97.842.04 €

Total inversió

327.715.88 €

2.5 Personal de l'banat al PN: 417.591,26 €

3. Actuacions

3.1. Àrea de gestió per a la conservació

3.1.1 Programa de lluita integrada de plagues 2015

CONTROL DE LA PROCESSIONÀRIA

Durant l'any 2015 s'han dut a terme una sèrie d'actuacions pel control de la processionària del pi, *Thaumtopaea pithyocampa*. Les actuacions han estat totes biològiques, amb la col·locació de caixes de trampeig d'atracció sexual, i també mitjançant la col·locació de caixes-niu per a rates pinyades i per ocells insectívors.

Trampeig amb feromones

Les trapes d'atracció sexual per a lepidòpters són un mètode de control per a plagues forestals per a nivell baix/mig d'afectació, com és el cas del P.N. de s'Albufera des Grau. L'actuació d'enguany ha constatat en la col·locació de les 9 trapes habituals en els mateixos emplaçaments de cada any, però sense la realització del recompte setmanal.

Caixes per a rates pinyades

S'han revisat les 3 caixes per a rates pinyades col·locades al pinar des Grau l'any 2007, i es continua sense observar ocupació. Les dues caixes col·locades a l'edifici Rodríguez Femenías, a l'estiu de 2010 a més de les nou noves col·locades a l'estiu del 2011, tampoc han obtingut resultats positius.

Caixes-niu per ocells insectívors

La col·locació de caixes-niu per a ocells insectívors representa un mètode biològic de control de plagues forestals, mitjançant l'afavoriment de les condicions de cria dels seus predadors naturals. Les zones on s'han col·locat aquestes caixes són: el pinar d'Es Grau i la finca de Montgofre Nou (seguiment realitzat des del 2008), i Es Banyul, Llimpa-Sta. Madrona i Sta. Catalina (amb seguiment des del 2012). Les caixes han estat revisades en dues dates diferents per a poder comprovar l'èxit d'ocupació: la primera a principis de primavera i la segona a la tardor, coincidint amb la seva retirada. El percentatge d'èxit de cada zona durant el 2015 apareix reflectit en la següent taula:

ZONA	TOTAL CAIXES	TOTAL OCUPADES	% D'ÈXIT
Mongofre	21	7	33.3
Es Grau	11	4	36,3

Santa Madrona-Llimpa	7	3	42,8
Santa Catalina	6	2	33,3
Es Banyul	6	1	16,6
TOTAL	51	17	33,3

Taula 12. Percentatge d'èxit d'ocupació de caixes niu l'any 2015. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

L'ocupació total de les caixes ha estat molt similar a anys anteriors, però s'ha comprovat una lleugera disminució, sobretot en les zones d'es Grau i Es Banyul. Aquesta espècie és bastant irregular en la seva nidificació i depèn molt de les condicions favorables per a poder realitzar-la.

		ES GRAU	MONTGOFRE	LLIMPA - STA.MADRONA	STA. CATALINA	ES BANYUL
		PERCENTATGE D'OCUPACIÓ (%)				
ANY	2008	38	50	-	-	-
	2009	70	0	-	-	-
	2010	57	30	-	-	-
	2011	17	60	-	-	-
	2012	37.5	37.5	7.6	0	0
	2013	20.8	20.8	46.1	50	28.5
	2014	50	12.5	35.7	33.3	42.8
	2015	36.3	33.3	42.8	33.3	16.2

Taula 13. Percentatge d'èxit d'ocupació de les caixes-niu per part d'ocells en les diferents zones durant el període 2008-2015 (Es Grau i Montgofre des de 2008 i les altres des del 2012). Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

Control del becut vermell de las palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus*) i de l'eruga barrinadora (*Paysandisia archon*)

Per tal evitar la possible aparició del becut vermell es va procedir a la poda de les palmeres presents als jardins del Centre de Recepció tant de la Palmera canària el gener del 2015 (*Phoenix canariensis*) com de les washingtonies (*Washingtonia* sp.) durant l'any 2014. En aquest sentit i seguint les recomanacions del departament d'Economia, Medi Ambient i Caça del Consell Insular de Menorca, es van fer les podes de les washingtonies durant l'estiu de l'any 2014 i la poda de les palmeres canàries durant el mes de

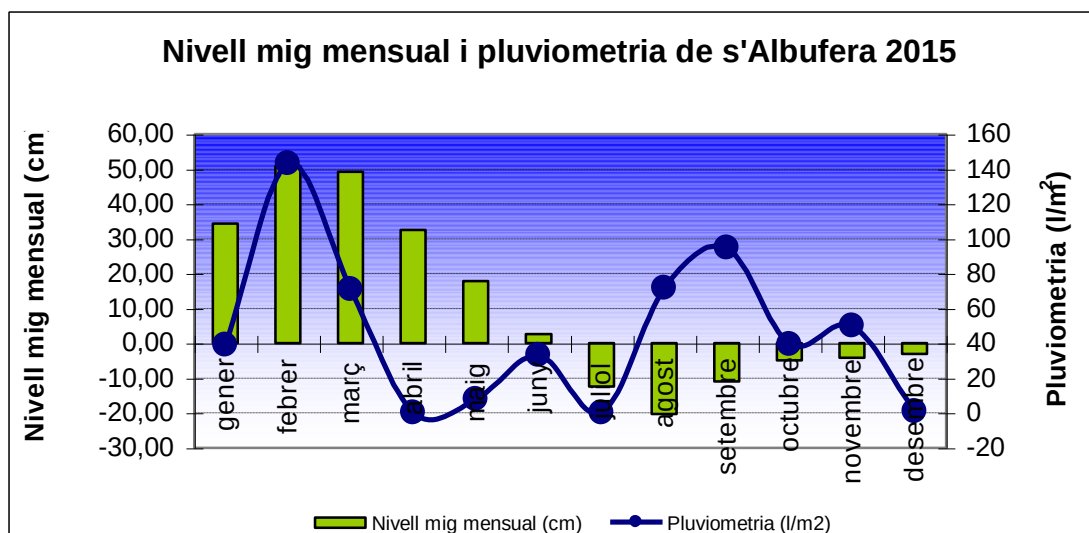
gener del 2015. En cap de les dues espècies es va detectar presència de becut, però malauradament si es va detectar a les palmeres canàries presència de l'eruga barrinadora de les palmeres, *Paysandisia archon*. Aquesta plaga es considera molt negativa, ja que afecta greument als garballons (*Chamaerops humilis*) la única palmera autòctona de les Balears. Totes les restes de la poda de les palmeres afectades ha estat cremades i properament s'haurà de procedir a valorar si tractar les palmeres i fins i tot si caldria talar i eliminar mitjançant el foc els fassers afectats.

3.1.2 Programa de gestió hídrica de s'Albufera 2015

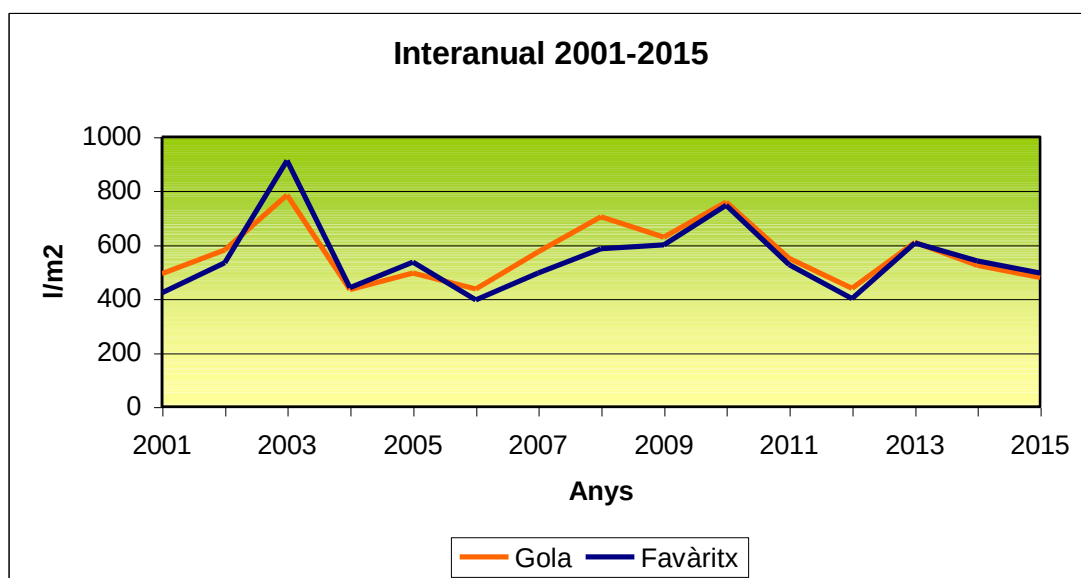
Pluviometria i nivell

Durant tot l'any s'han realitzat registres de nivell i pluviometria, així com una gestió activa de comportes, per tal de mantenir els paràmetres de salinitat i nivell dins uns termes raonables, tal com estableix el PORN. Durant els mesos de gener a desembre de 2015 han plogut 479 litres/m² a Sa Gola de s'Albufera des Grau i 494,5 litres/m² a Favàritx. El 2015 s'ha registrat un nivell mitjà mensual màxim de s'Albufera al mes de febrer de 50,91 cm sobre el nivell de mar i al mes d'agost es va registrar el mínim de -20,32 respecte el nivell de la mar. El dia 6, 7 i 8 de febrer es va assolir el nivell màxim absolut amb més de 60 cm sobre el nivell del mar, i el mínim, es va assolir el 15 d'agost amb -25 cm.

La pluviometria d'enguany ha estat molt baixa. D'altre banda la distribució estacional de les pluges ha estat totalment contrària als patrons mediterranis, i hem tingut un hivern i un estiu relativament plujosos i una primavera i especialment una tardor extraordinàriament seques. De fet durant els mesos de gener febrer i març, van caure 253 litres, abril maig i juny, 41, juliol, agost i setembre 166 l i octubre, novembre i desembre 90 litres. De fet el més rellevant de tot es que els mesos d'estiu hagin estat gairebé el doble de plujosos que els mesos de tardor. Des de que es tenen registres de pluviometria al parc, açò és des de l'any 2001, no hi hagut cap any amb uns mesos de tardor meteorològica més secs que aquests del 2015, així la tardor més seca de tot el període va ser la de l'any 2001 amb 174 litres, fet que demostra l'excepcionalitat de la sequera que s'ha viscut aquesta tardor.

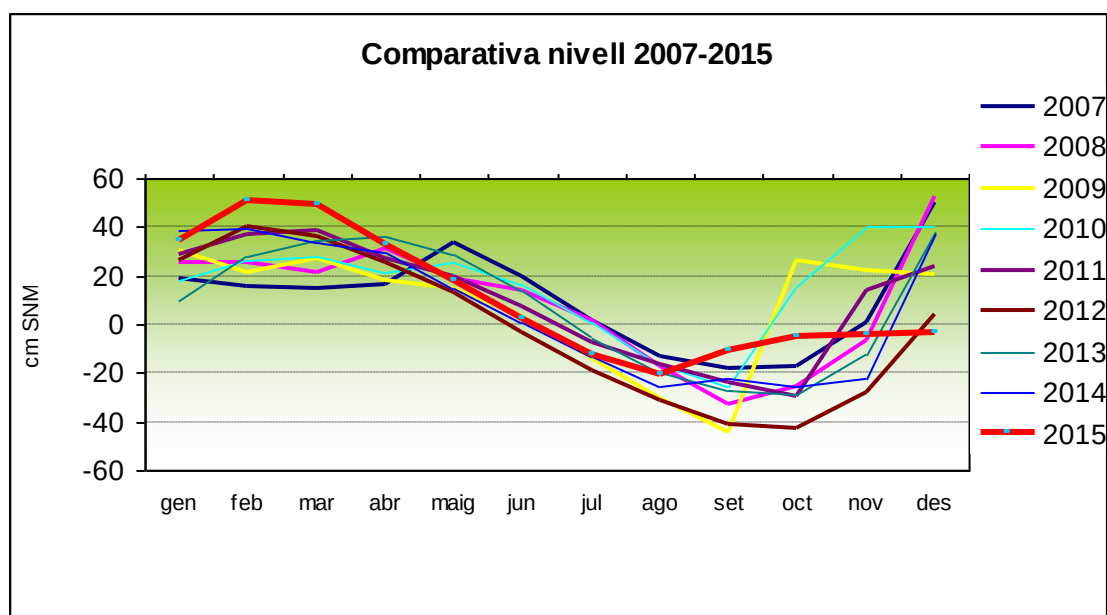

Gràfic 3. Precipitacions mensuals i nivell mig mensual de l'any 2015. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

Gràfic 4. Comparativa pluviomètrica durant el període 2007-2015. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

Connexió amb la mar, nivell, salinitat i gestió de comportes

Gràfic 5. Comparativa del nivell durant el període 2007-2015, la mesura del nivell correspon a la mitjana mensual. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

En aquest context la llacuna va començar l'any amb una salinitat de 5 g/l i un nivell de +36 cm, fet que no va permetre mantenir una bona connectivitat durant el mes de gener. Durant el mes de febrer les abundants pluges van permetre mantenir una bona connectivitat que es va allargar fins a finals de març, quan es van assolir els mínims de salinitat anual amb 1,8 g/l. A partir del mes d'abril es van tancar definitivament les comportes per retenir la major quantitat d'aigua possible, llevat d'alguns dies de setembre i octubre en que vam obrir les comportes per tal que la gran quantitat de peixos que volien sortir cap a la mar ho poguessin fer. Aquesta operació es va estalonar amb l'obertura de la gola amb maquinaria. S'estima que van poder sortir cap a la mar per fressar entre uns 5000 i 10000 peixos. La part final de l'any 2015 ha estat crítica quant a pluges i això ha afectat principalment les poblacions de peixos, ja que d'una banda no s'ha pogut mantenir la connectivitat amb la mar durant aquests mesos vitals per les migracions reproductores de la majoria d'espècies i d'altre banda perquè s'han patit crisis d'oxigen a la zona de Sa Gola i d'entre comportes, que han comportat la mort d'una gran quantitat de peixos que es trobaven atrapats en aquests espais. Finalment cal dir que de comportes cap en dins la llacuna ha arribat a la part final de l'any 2015, amb bon estat ecològic i fisicoquímic, ben oxigenada, amb salinitats òptimes, una cobertura acceptable de macròfits i uns excel·lents nombres d'aus aquàtiques.

3.1.3 Programa control i eradicació d'espècies invasores

FLORA

La tasca de l'eliminació d'espècies invasores de flora dins l'entorn del Parc Natural ha continuat al llarg del 2015 amb l'execució de dos projectes que ja

van ser començats en altres anys: el projecte del Govern Balear (comú a totes les Balears) i el projecte propi del Parc Natural d'eliminació d'espècies exòtiques dels habitatges existents.

Subvenció PDR per l'eliminació d'espècies exòtiques invasores de flora

Durant el 2015 el Servei de Protecció d'Espècies del Govern de les Illes Balears, en el marc d'una subvenció del Pla per el Desenvolupament Rural, va continuar amb el projecte d'eliminació d'espècies exòtiques invasores a totes les illes. Les actuacions dutes a terme dins el Parc han estat executades per la Brigada del Parc Natural amb el suport puntual de la Brigada de Gestió Forestal de l'Ibanat, per les obres de major magnitud. Aquestes feines han consistit en el manteniment/repàs periòdic de totes les zones on s'ha anat actuant el els darrers anys i de noves zones afectades per la proliferació d'espècies invasores de flora.

Les espècies sobre les quals s'ha actuat són:

Carpobrotus edulis

Repàs periòdic a tota la zona de Favàritx, per tal d'eliminar qualsevol retret d'aquesta planta. Malgrat fa molts anys que s'actua damunt aquesta invasora, encara és absolutament necessari dur a terme repassos de seguiment, degut a la seva gran capacitat de germinació.

També s'ha contractat una empresa de treballs verticals per tal de poder eliminar-la de les zones més inaccessibles (penyassegats), i així poder eixamplar la zona tractada. D'altre banda una empresa externa va elaborar un mapa amb les diferents zones dels penya – segats de Favàritx ocupades per aquesta espècie invasora.

Drosanthemum floribundum

Eliminació anual de les poblacions de l'Illa den Colom, de manera manual.

Ailanthus altissima

Eliminació mecànica i posterior tractament químic amb glifosat per tal d'erradicar l'extens nucli de les bateries militars de Favàritx. Malgrat l'actuació encara no s'ha aconseguit eliminar el nucli encara que s'ha reduït substancialment.

Arundo donax

Després que l'any 2014 es va dur a terme una gran actuació en l'eliminació d'una zona molt ampla de canyar que ocupava una zona humida d'alt valor ecològic i on competia principalment amb poblacions de bova i oms, durant el 2015 s'han anat realitzant repassos mensuals de tota aquesta zona, amb l'estassada sistemàtica d'aquesta zona i d'altres punts d'invasió del canyar, com els vorals de la carretera Maó – Es Grau, la zona de davant del centre i el torrent de sa Boval.

Xanthium strumarium

Després de la detecció d'una població d'aquesta invasora en la zona dunar de sa Torreta i l'eradicació efectuada l'any anterior, s'ha realitzat una visita a la zona per tal d'avaluar l'estat d'invasió d'aquesta planta, amb uns resultats molt satisfactoris, ja que no es va trobar cap més exemplar.

Agave ssp.

L'any 2015 s'ha realitzat una intervenció molt important en l'eliminació d'una zona molt extensa de pites (*Agave spp.*), situada en la caseta de la platja del Pou d'en Caldes, a la finca de Montgofra Vell. Es van eliminar una vintena de pites de grans dimensions, amb l'ajuda d'un tractor per a l'extracció i un camió pel transport de les plantes a la planta de triatges. D'altre banda també es va eliminar una important població d'aquesta espècie localitzada a l'Illa d'en Colom.

Part de les pites abans de l'eradicació. Fotos: PN s'Albufera des Grau

Treballs d'extracció amb tractor

Transport de les plantes extretes

Campanya d'eliminació d'espècies exòtiques de flora potencialment invasores en els xalets de Shangril·là

La urbanització de Shangril·là es troba localitzada a la riba sud de l'Albufera, als voltants del Centre de Recepció del Parc. La presència d'espècies invasores dins aquesta zona és molt notòria, per aquest motiu durant l'any 2015 es va seguir oferint la possibilitat als veïns de la urbanització de Shangril·là de procedir a l'eliminació de les plantes invasores dels seus jardins i substitució per plantes autòctones, projecte que ja va tenir lloc l'any anterior amb resultats molt notables. Les feines d'eliminació i substitució van ser realitzades per la brigada del Parc Natural, i es va realitzar alhora una tasca d'informació sobre els inconvenients i perills a nivell ecològic de l'ús de les plantes invasores.

La feina d'eliminació es va efectuar als jardins de dos propietats diferents, amb gran quantitat de plantes ornamentals exòtiques potencialment

invasores, com les pites (*Agave spp.*), aloes (*Aloe spp.*), iuques (*Yucca elephantipes*), figueres de moro (*Opuntia maxima*) i la patata fregida (*Carpobrotus edulis*).

Una vegada es varen eliminar aquestes espècies invasores, i a petició de la propietat de l'habitatge, es van plantar espècies autòctones procedents del propi viver de planta autòctona del Parc Natural, on es fan germinar algunes de les plantes més singulars o amenaçades del Parc.

FAUNA

Control de moixos

El control dels moixos assilvestrats dins les àrees de màxima protecció és una tasca molt important per a la preservació de la biodiversitat en aquestes zones, ja que els moixos poder depredar o causar molèsties a les espècies de fauna silvestre, especialment en època de cria. Per tal de controlar la població de moixos assilvestrats s'han anat col·locant sistemàticament trapes de captura amb esquer. Els animals capturats són entregats a la protectora d'Animals de Maó, que se'n fan càrrec.

Control de tortuga de Florida (*Trachemys scripta*)

Enguany s'ha executat una campanya de captura de la tortuga de Florida a les basses de Sa Muntanyeta, on se'ns va informar que s'havien detectat exemplars adults d'aquesta espècie invasora. Es varen col·locar trapes amb esquer, però no es va poder capturar cap exemplar de tortuga de Florida. Sí es van capturar individus de tortuga de torrent (*Emys orbicularis*), espècie autòctona que competeix amb la invasora.

Control ànedes domèstiques

Durant l'any 2015 no s'ha efectuat cap captura d'àneda domèstica.

3.1.4 Afavoriment de la fauna amenaçada o d'interès especial

Programa de reforç de la població d'òlibes (*Tyto alba*)

Repartides per dins l'entorn del Parc tenim un total de cinc caixes niu per a òlibes, que es revisen en una visita de seguiment anual per veure l'estat de la reproducció. De les cinc caixes, quatre han tingut èxit i una no. S'ha constatat una ocupació regular de les caixes, amb postes d'entre 3-4 ous (normal per l'espècie).

Programa de manteniment de la menjadora per a carronyaires

La menjadora per a carronyaires ha seguit estant activa durant l'any 2015. Aquest any l'aportació de menjar ha estat regular: dos dies per setmana, tres pollastres sencers cada vegada. S'ha pogut detectar un augment

considerable dels individus que han visitat la menjadora, especialment per els milans (*Milvus milvus*), arribant a comptar 22 individus en un mateix dia volant per l'entorn de la menjadora. Per tal de fer un seguiment més acorat de l'ús de la menjadora, s'ha instal·lat una càmera de foto-trampeig amb sensors de moviment. Aquesta càmera ens ha permès esbrinar que els usuaris de la menjadora més habituals són milans joves o immadurs, i que es poden ajuntar fins a una desena d'individus menjant al mateix temps.

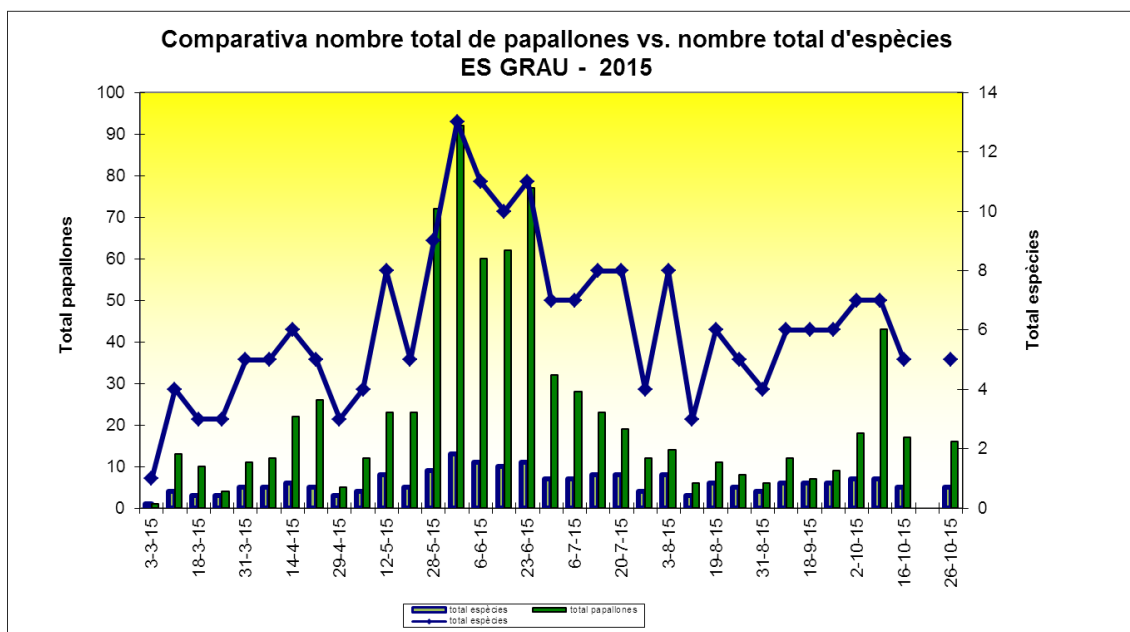
Imatge presa amb la càmera de foto-trampeig on es veuen varis milans (*Milvus milvus*)

alimentant-se a la menjadora. Foto: PN s'Albufera des Grau

Programa de seguiment ropalòcers. BMS.

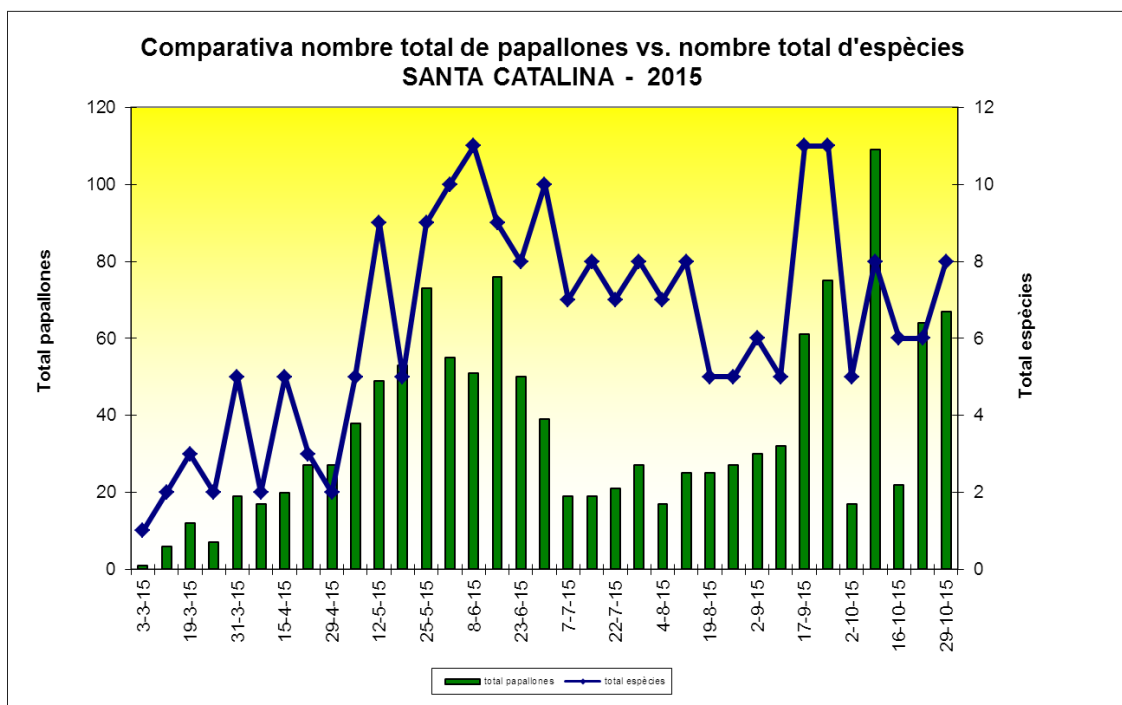
Com cada any, al Parc Natural es va realitzant un seguiment de papallones diürnes, englobat dins la xarxa de seguiment internacional Butterfly Monitoring Scheme (BMS). Aquest seguiment consta de dos transsectes disposats en dues zones dins el Parc, un localitzat al sistema dunar des Grau i l'altre en una zona forestal a la finca de Santa Catalina. El seguiment consta en una revisió setmanal de cada zona duran el període comprès entre la primavera i la tardor, on s'apunten totes les espècies observades i el nombre d'individus comptats. Amb aquestes dades es realitzen les gràfiques d'abundància i de distribució de cada espècie.

Al transsecte d'es Grau s'han comptabilitzat un total de 806 individus de 24 espècies diferents observades, entre les que destaquen (per la seva abundància): *Gonepteryx cleopatra* (amb 138 individus observats), *Maniola jurtina* (118), *Polyommatus icarus* (104) i *Pararge aegeria* (102).

Gràfic 5: Comparativa del nombre total de papallones front el nombre total d'espècies durant la temporada 2014 en el transecte des Grau. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

El transecte de Santa Catalina és un tram essencialment forestal, per la qual cosa és una zona amb més abundància d'individus (1277), però amb el mateix nombre d'espècies diferents (24). Les espècies més abundants són: *Pararge aegeria* (475), *Maniola jurtina* (186) i *Lasiommata megera* (110).

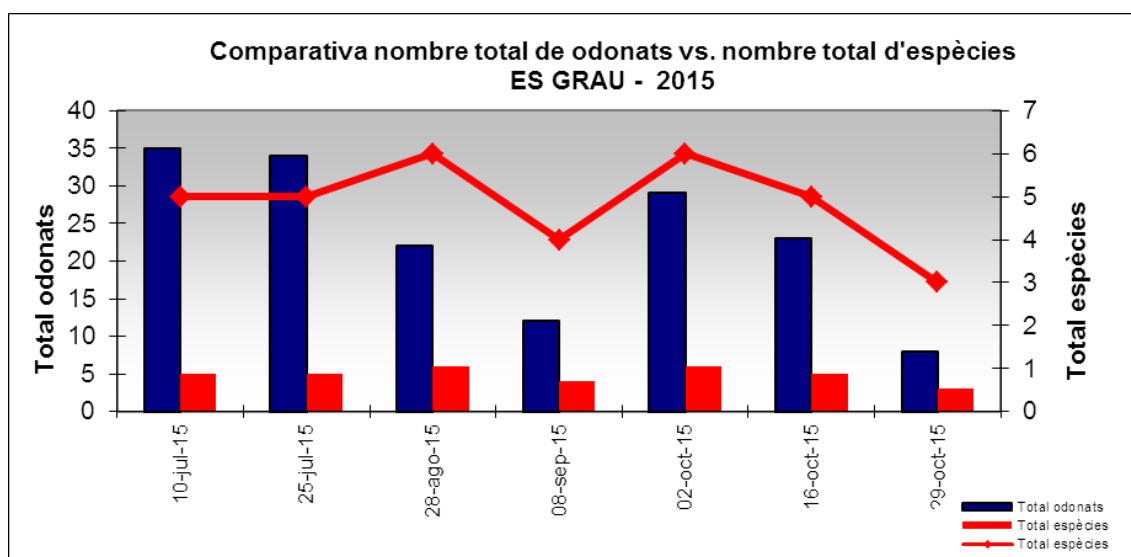

Gràfic 6: Comparativa del nombre total de papallones front el nombre total d'espècies durant la temporada 2014 en el transecte de Santa Catalina. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

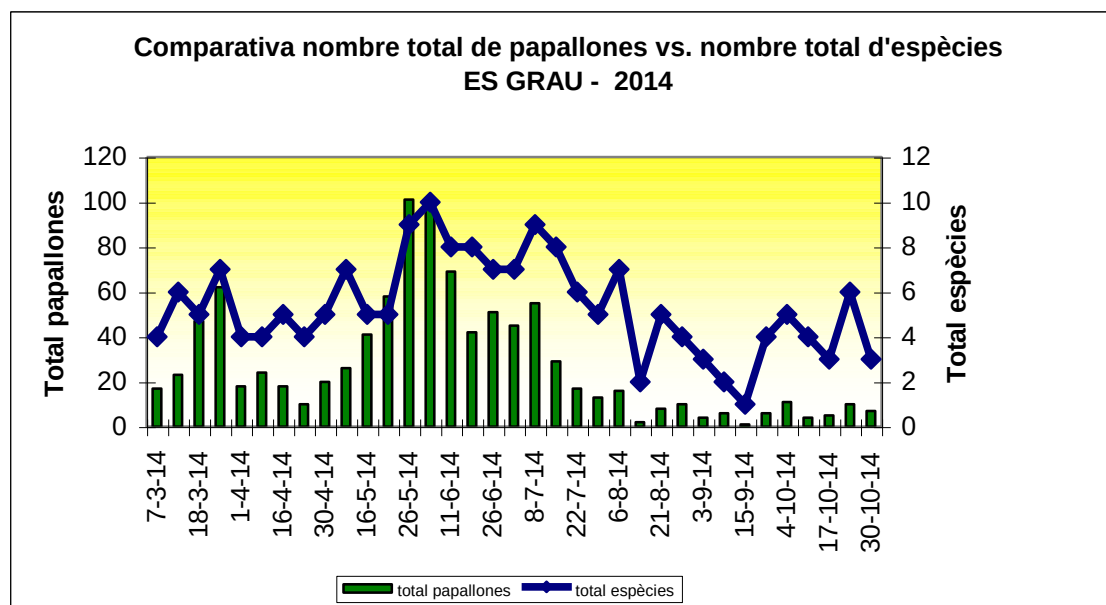
Programa de seguiment d'odonats

Enguany, i per primera vegada, s'ha començat a fer un seguiment dels odonats (libèl·lules i cavallets del diable) del Parc Natural. Aquest projecte es realitza conjuntament amb l'Observatori Socioambiental de Menorca (OBSAM), amb una zona de seguiment dins l'entorn del Parc. Es va triar la zona de sa Gola des Grau com a transecte, ja que és un indret amb una important abundància d'odonats. S'han realitzat visites de seguiment quinzenals duran l'època de màxima activitat en fase adulta d'aquests invertebrats (estiu), anotant les diferents espècies observades i el nombre d'individus. Els resultats, tot i no poder-los comparar amb altres anys, han estat satisfactoris, tant en nombre d'espècies, com en quantitat.

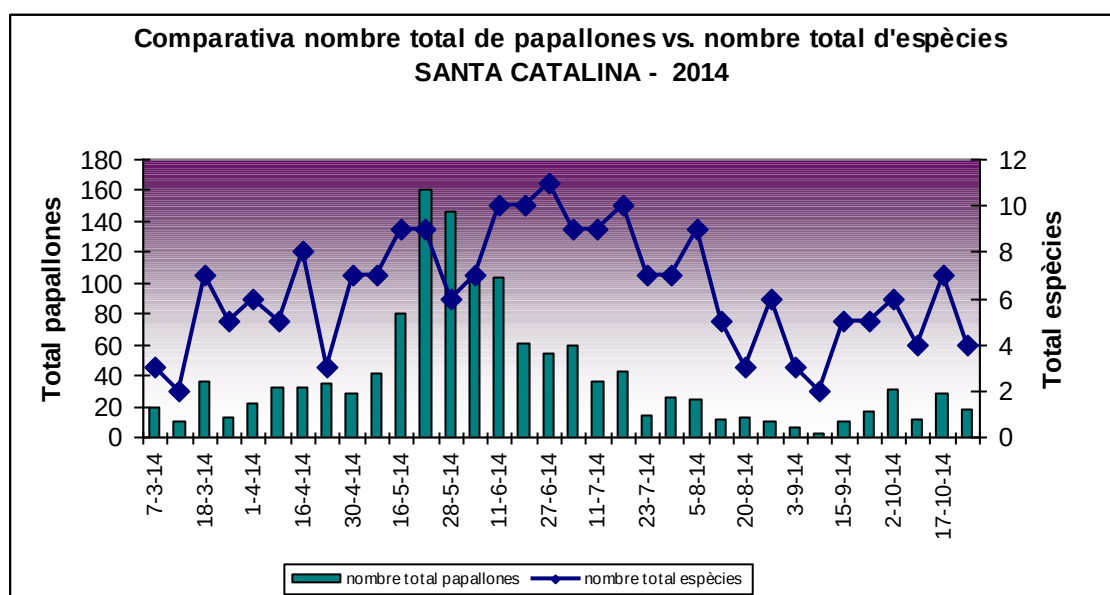
En 7 visites de seguiment, s'han comptat un total de 163 individus de 10 espècies diferents, entre les quals destaquen *Ischnura elegans* (103), *Sympetrum fonscolombeii* (15) i *Orthetrum cancellatum* (12).

Gràfic 7: Comparativa del nombre total d'odonats front el nombre total d'espècies en el transecte des Grau l'any 2015. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

Gràfic 9: Comparativa del nombre total de papallones front el nombre total d'espècies durant la temporada 2014 en el transecte des Grau. *Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau*

Gràfic 10: Comparativa del nombre total de papallones front el nombre total d'espècies durant la temporada 2014 en el transecte de Santa Catalina. *Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.*

3.1.5 Programa de seguiment poblacions vegetals 2015

Duran l'any 2015 s'han realitzat una sèrie de revisions de seguiment de les espècies de flora protegida de dins l'entorn del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

S'han realitzat dues revisions en totes les poblacions seguides, una a la primavera i l'altra durant la tardor, per tal d'avaluar l'estat de conservació d'aquestes espècies i la seva evolució. Aquestes revisions periòdiques es duen

a terme cada any, i amb els resultats extrets i la comparativa amb els darrers anys, es pot obtenir dades significatives sobre l'evolució d'aquestes espècies protegides.

Les espècies de flora que s'ha realitzat un seguiment duran aquest any 2015 són les següents:

- *Apium bermejoi*
- *Erodium reichardii*
- *Lavatera triloba subsp. minoricensis*

Apium bermejoi

L'Api d'en Bermejo (*Apium bermejoi* L. Llorens) és una planta umbel·lífera endèmica de l'illa de Menorca i l'espècie vegetal amb més risc d'extinció de Menorca, ja que només es conserva una població original que ocupa una petita zona de torrent en la costa nord de Maó. Està catalogada dins el "Catálogo Nacional de Especies Amenazadas" (R.D. 439/1990) com a "En Perill d'Extinció" i qualificada dins la màxima amenaça en totes les llistes de protecció d'espècies.

Dins el marc del "Pla de Recuperació de l'*Apium bermejoi*" (2007) la Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear va definir l'estratègia per tal de poder garantir la viabilitat d'aquesta espècie i reduir la seva vulnerabilitat actual. Dins aquest Pla es descriuen els objectius i les accions previstes, entre les quals es defineix la necessitat de crear i mantenir diferents poblacions introduïdes amb diversitat genètica, que puguin ajudar a assegurar la seva existència, ja que aquesta espècie només es coneix una població natural situada en la zona del Cap Negre, al nord de Maó.

D'aquesta manera, dins l'entorn del Parc Natural de s'Albufera des Grau es troben un total de 5 poblacions introduïdes d'*Apium bermejoi*, creades en diferents períodes:

- Sa Cudia Nova
- Mongofre Vell
- Pou d'en Caldes
- Macar de sa Roba
- Regal de s'Aigua

Població Sa Cudia Nova

Va ser la primera població introduïda (any 2004), amb una sembra posterior de nous exemplars l'any 2010. Des de l'any de la seva introducció, aquesta

població ha patit una notable regressió, fins a arribar a comptabilitzar només un màxim de 4 taques en aquests moments.

Població Mongofre Vell

Aquesta població ha estat eliminada totalment, degut a que l'*Apium bermejoi* ha estat hibridat per una espècie de la mateixa família (*Apium nodiflorum*). Durant l'estiu del 2015 es va realitzar l'extracció de tots els individus de les dues espècies, per tal de no contaminar altres poblacions properes.

Població d'Es Pou d'en Caldes

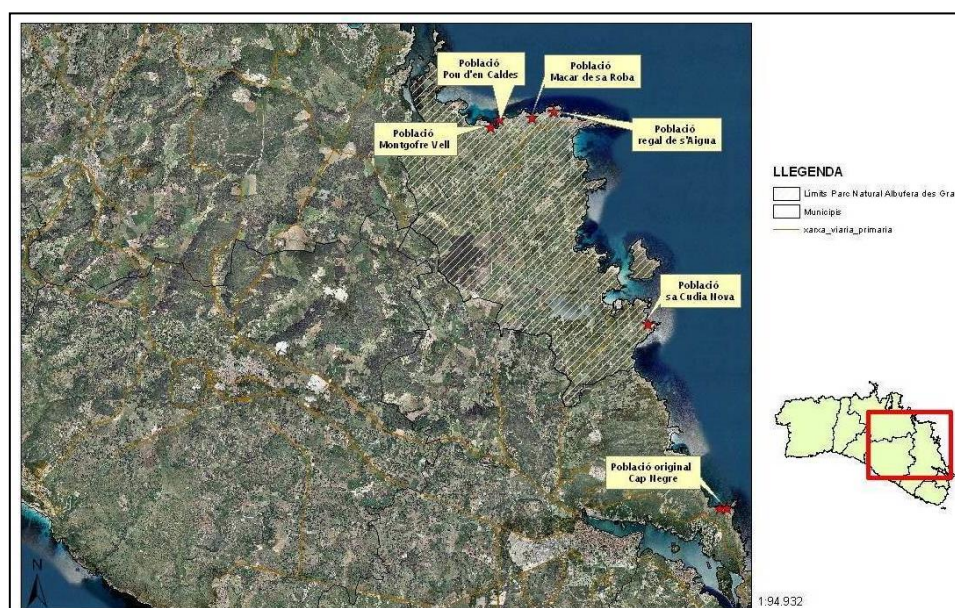
És la població que en aquest moment gaudeix d'un millor estat de conservació. Es troba dins un torrent amb aigua quasi permanent durant tot l'any. Malgrat això, existeixen dos perills importants que poden malmetre aquesta població: l'erosió produïda per l'acció del bestiar que s'atraca a la zona a beure i la proximitat de la població que ha estat hibridada amb *Apium nodiflorum*.

Macar de sa Roba

Introduïda l'any 2011, es troba situada en una zona propera a les antigues bateries militars de Favàritx. Té bona disponibilitat d'aigua, però amb poca profunditat de sòl. Les plantes d'aquesta població s'han desplaçat uns metres d'allà on van ser sembrades, cercant llocs amb més humitat.

El Regal de s'Aigua

També va ser sembrada l'any 2011 en una zona amb poca disponibilitat d'aigua i molt aflorament rocós, cosa que ha fet que estigui quasi desapareguda, ja que no s'han observat individus des de la revisió de primavera de l'any 2014.

L'any 2015 s'han realitzat dues visites de seguiment a cada una de les poblacions, on s'han extret dades de recompte d'ocupació en superfície, així com avaluació d'aspectes com la floració, competència o estat de conservació.

Les dades extretes en els dos recomptes de seguiment efectuats de les poblacions d'*Apium bermejoi* l'any 2015 han donat els següents resultats:

REVISIÓ PRIMAVERA

POBLACIÓ	DATA REVISIÓ	COORDENADES UTM (WGS84-31N)		SUPERFÍCIE (cm2)	Nº TAQUES	OBSERVACIONS
MONGOFRE VELL	01/06/2015	604808E	4428024N	-	-	Població eliminada
POU D'EN CALDES	02/06/2015	605072E	4428243N	50413,6	54	- Presència de molta aigua en la zona - Molta floració
SA CUDIA	02/06/2015	609302E	4422377N	133,6	2	- Torrent totalment sec - Molta floració
MACAR DE SA ROBA	01/06/2015	605989E	4428285N	43,5	3	Poca floració
REGAL DE S'AIGUA	01/06/2015	606613E	4428459N	0	0	No s'han trobat individus

REVISIÓ TARDOR

POBLACIÓ	DATA REVISIÓ	COORDENADES UTM (WGS84-31N)		SUPERFÍCIE (cm2)	Nº TAQUES	OBSERVACIONS
MONGOFRE VELL	09/12/2015	604808E	4428024N	-	-	Població eliminada
POU D'EN CALDES	09/12/2015	605072E	4428243N	11756,8	78	Erosió important per petjades de bestiar
SA CUDIA	10/12/2015	609302E	4422377N	275,9	4	Torrent totalment sec
MACAR DE SA ROBA	10/12/2015	605989E	4428285N	0	0	No s'han trobat individus

REGAL DE S'AIGUA	10/12/2015	606613E	4428459N	0	0	No s'han trobat individus
-------------------------	------------	---------	----------	---	---	---

Taules 2 i 3. Resultats del seguiment d'*Apium bermejoi* l'any 2015. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

En aquest quadre es pot observar l'evolució de les diferents poblacions, en comparativa amb els darrers anys de dades extretes:

		MONGOFRE VELL		POU D'EN CALDES		SA CUDIA		MACAR DE SA ROBA		REGAL DE S'AIGUA	
		Sup. (cm2)	Núm. taques	Sup. (cm2)	Núm. taques	Sup. (cm2)	Núm. taques	Sup. (cm2)	Núm. taques	Sup. (cm2)	Núm. taques
2015	DESEMBRE	-	-	11756,8	78	275,9	4	0	0	0	0
	JUNY	-	-	50413,6	54	133,6	2	43,5	3	0	0
2014	NOVEMBRE	3006	25	3220	35	72	1	0	0	0	0
	JUNY	4277	13	10933	41	102	1	1261	24	1110	23
2013		3369	13	3591	17	283	8	2271	11	2704	10
2012		8540	11	5593	25	179	8	1698	-	1424	-
2011		5246	8	12476,8	15	3	1	-	-	-	-
2009*		2000	50	2000	50	20	4	-	-	-	-

Taula 4. Fonts: *UIB (any 2009), PN s'Albufera des Grau (anys 2011, 2012, 2013 i 2014)

Conclusions:

Apium bermejoi és una espècie que per la seva singularitat i fragilitat s'ha de considerar una espècie prioritària, per la qual cosa és necessària la major atenció possible.

L'evolució en aquests darrers anys és molt fluctuant, però amb una tendència negativa, i només es pot considerar que existeix una sola població estable (Pou d'en Caldes).

La població de Montgofre Vell es dona per eliminada i, per tant, no se n'extrauran més dades, ja que ha patit una pertorbació inesperada (hibridació). Aquest fet fa que els valors totals de recobriment en superfície de la planta es vegin alterats significativament, amb una important disminució de la superfície de cobertura.

La població del Regal de s'Aigua està pràcticament desapareguda, ja que no s'han trobat exemplars des de fa més d'un any, encara que es seguiran realitzant visites .

El nombre d'individus en les poblacions de Sa Cudia i Macar de sa Roba ha minvat considerablement i estan amenaçades de desaparèixer amb el temps.

Per tot això, es considera molt important seguir realitzant les visites de seguiment a totes les poblacions per a poder detectar possibles pertorbacions i conèixer en profunditat la biologia d'aquesta espècie.

Erodium reichardii

Aquesta petita planta és una espècie endèmica de les Illes Balears que viu en zones d'ombra del litoral i muntanya. Dins el PN de s'Albufera des Grau és una espècie poc abundant, concentrades en zones properes al litoral.

Aquesta espècie prioritària ha estat objecte de seguiment periòdic dins el Parc des de fa 5 anys, d'aquesta manera es pot avaluar la seva evolució i estat de conservació. Aquest seguiment es realitza en dues poblacions, efectuant dues visites (una a la primavera i l'altra a la tardor):

- Favàritx
- Pou d'en Caldes

Població de Favàritx

Aquesta població es troba en una paret situada en el marge de la carretera que condueix cap el far de Favàritx (PM-715), una zona de molta afluència de vehicles duran la temporada d'estiu, i que es va veure afectada pel moviment de terra generat en la construcció de la carretera.

Durant la visita de seguiment de la primavera s'ha realitzat , a més de la presa de dades habitual, un canvi en l'etiquetatge de les plantes, col·locant les xapes d'identificació corporatives del Govern Balear (cedides pel Servei de Protecció d'Espècies). En la revisió de tardor s'ha establert el nombre total de plantes etiquetades que es farà seguiment els propers anys (22), comptant la superfície total que ocupa cada planta en el territori i les espigues florals que presenten cada una.

FAVÀRITX		
PLANTES	SUPERFICIE TOTAL (cm2)	ESPIGUES FLORALS

ANY	2003	39-85	-	-
	2004	34-53	-	-
	2007	51-60	-	-
	2008	72	-	-
	2010	65	-	-
	2011	36	-	342
	2012	35	-	141
	2013	41	-	71
	2014	35	-	43
	2015	22	727,3	24

Taula 5. Evolució de la població d'*Erodium reichardii* de Favàritx (2003-2025) Font: PN s'Albufera des Grau

ETIQUETA ANTIGA	ETIQUETA NOVA	SUPERFÍCIE (cm2)	TOTAL SUPERFÍCIE	OBSERVACIONS
1	4000	7,5x3	22,5	
2	4001	8x2	16	Una flor
3	4002	6,5x5	32,5	
4	4003	5x3,5	17,5	
5	4004	r1,5	3,1416	Mal estat. Tiges grans seques
6	4005	5x2	10	
7	4006	5x1	5	
8 i 9	4007	14x7	98	
10 i 11	4008	12,5x7	87,5	
14	4009	12,5x9	112,5	
16	4010	4x3	12	
17	4011	5,5x4,5	24,75	
19	4012	11x6,5	71,5	

20	4013	8x6	48	
21	4014	3x5	15	Una flor
22	4015	9x2,5	22,5	
23 i 24	4016	13,5x3	40,5	
25	4017	7x3	21	
26	4018	11x1,5	16,5	
27	4109	6x2	12	
28	4020	13,5x2	27	
29	4021	8x1,5	12	
TOTAL			727,3916	

Taula 6. Revisió de tardor de la població d'*Erodium reichardii* a Favàritx (desembre 2015). Font: PN s'Albufera des Grau

Població Pou d'en Caldes

Aquesta població, situada a l'est del Pou d'en Caldes, està formada per dues zones diferenciades: una situada al peu del Camí de Cavalls, en la qual existeixen un total de 12 plantes etiquetades, i una altra zona on existeixen tres parcel·les de seguiment, situada en uns penyals més al nord.

La població ha estat habilitada de nou i també s'ha etiquetat de nou amb les xapes corporatives. La metodologia de seguiment d'aquesta zona és la mateixa que en la població de Favàritx: recompte de superfície i espigues florals en dues visites, a la primavera i la tardor. En les parcel·les només es compte el nombre de plantes que es troben dins aquestes.

Revisió primavera (29/05/2015):

ETIQUETA ANTIGA	ETIQUETA NOVA	SUPERFÍCIE (cm2)	TOTAL SUPERFÍCIE (cm2)
2	4022	5x3	15
3	4023	R2	12,5664
5	4024	8x6	48
6	4025	9,5x4,5	42,75
7	4026	4x3	12
8	4027	9x1	9

9	4028	R2	12,5664
10	4029	5x1,5	7,5
11	4030	14x5	70
15	4031	R0,5	3,1416
17	4032	9x4,5	40,5
18	4033	10x2,5	25
TOTAL			298,0244

Revisió tardor (09/12/2015):

ETIQUETA ANTIGA	ETIQUETA NOVA	SUPERFÍCIE (cm2)	TOTAL SUPERFÍCIE (cm2)
2	4022	4x4	16
3	4023	R2	12,5664
5	4024	R2	12,5664
6	4025	8x4	32
7	4026	No trobada	-
8	4027	7x2	14
9	4028	R2	12,5664
10	4029	4x2	8
11	4030	19x6	114
15	4031	R0,5	3,1416
17	4032	8x6	48
18	4033	5x4	20
TOTAL			219,708

Pel que fa a les parcel·les, aquests són els resultats:

PARCEL·LA	ETIQUETA NOVA	NOMBRE DE PLANTES (PRIMAVERA)	NOMBRE DE PLANTES (TARDOR)
1	4034	26	32
2	4035	7	6
3	4036	7	9

Taules 7, 8 i 9. Seguiments de les poblacions del Pou d'en Caldes d'*Erodium reichardii*. Font: PN s'Albufera des Grau

CONCLUSIONS

Erodium reichardii és una planta que requereix una atenció especial degut a la seva condició d'endemisme baleàric. La població que es troba dins el PN de s'Albufera des Grau es troba estable i no perilla la seva existència.

La població de Favàritx presenta un evolució favorable però es troba en una zona de perill de desprendiments de roques degut a l'erosió provocada per la carretera on es troba situada. La biologia de la planta no presenta canvis destacables, amb registres similars en els darrers anys respecte a la floració i el creixement vegetatiu.

Pel que fa a la població del Pou d'en Caldes, les conclusions poden ser les mateixes: perill d'esclafament per roques erosionades, però amb una evolució estable respecte a la seva biologia.

Lavatera triloba subsp. minoricensis

Aquest petit arbust de la família de les malves presenta a Menorca una subespècie endèmica. Aquesta varietat es troba amenaçada i catalogada com a vulnerable en la "Lista Roja de la Flora Vascular Española" (VV.AA., 2000) segons els criteris C2a, D2 (IUCN, 1994).

La peculiaritat d'aquesta espècie dins el PN de s'Albufera des Grau és que s'estableix en una zona a escassos centímetres de l'asfalt de la carretera de Favàritx (PM-715), en una zona on en el període de màxima concentració de vehicles es pot veure afectada per l'aparcament incontrolat de vehicles. També es troba en la zona des Portitxol, també dins l'entorn de la zona de Favàritx, així com una petita població en la zona dunar de l'illa d'en Colom.

Com en totes les espècies de flora amb seguiment del Parc, les visites s'han realitzat en dues vegades (primavera i tardor), donant els següents resultats:

Revisió primavera (28/05/2015):

NOM	COORDENADES UTM		Nº PLANTES	OBSERVACIONS
LAVATERA	4428153,544	606868,9614	1 ADULT	
LAVATERA	4428152,204	606868,3826	1 ADULT	
LAVATERA	4428154,612	606865,958	13 PLANTULES	
LAVATERA	4428158,929	606865,0435	1 ADULT	2 FLORS
LAVATERA	4428166,336	606815,4168	1 ADULT MORT / 4 PLANTULES	
LAVATERA	4428299,172	606772,2268	1 ADULT	ES PORTITXOL
LAVATERA	4428162,428	606924,4217	1 ADULT	PARET
LAVATERA	4424605,487	608869,8754	2 ADULTS	ILLA D'EN COLOM

Revisió tardor (01/12/2015):

NOM	COORDENADES UTM (WG84 – 31N)		Nº PLANTES	OBSERVACIONS
LT1	4421778,445	606916,6659	2 ADULT	ZONA 1
LT2	4428149,028	606863,5603	1 ADULT / 5 PLANTULES	ZONA 1
LT3	4428154,417	606867,8392	1 PLANTULA	ZONA 1
LT4	4428154,184	606867,074	1 PLANTULA	ZONA 1
LT5	4428155,942	606865,7686	1 ADULT	ZONA 1
LT6	4428154,402	606866,8148	4 ADULTS / 2 PLANTULES	ZONA 1
LT7	4428158,709	606865,2174	1 ADULT	ZONA 1
LT8	4428156,889	606885,8205	POSSIBLE ADULT MORT	ZONA PARET
LT9	4428165,68	606816,1091	1 ADULT / 5 PLANTULES	ZONA 2
LT10	4428165,685	606816,4505	11 PLANTULES	ZONA 2
LT11	4428164,904	606816,2054	1 PLANTULA	ZONA 2
LT12	4428165,433	606814,3195	9 PLANTULES	ZONA 2
LT13	4428165,545	606814,4033	1 ADULT / 1 PLANTULA	ZONA 2
LT14	4428163,977	606813,4007	4 PLANTULES	ZONA 2
LT15	4428303,293	606773,1935	2 ADULTS / 9 PLANTULES	ES PORTITXOL

Taules 10 i 11. Seguiments de *Lavatera triloba sbs minoricensis* l'any 2015. Font: PN s'Albufera des Grau

CONCLUSIONS

Lavatera triloba subsp. minoricensis es troba en clara amenaça dins l'entorn del Parc , tant pel reduït nombre d'individus que es troben com dels perills a què està sotmès.

La població més important i amb més exemplars (Favàritx) està sotmesa a una pressió antròpica molt important durant els mesos de més aflluència de gent. La població es manté reclosa dins aquest nucli, sense haver-se observat cap expansió. Degut a la seva fragilitat, s'ha decidit acotar la zona amb pilones per tal de que els vehicles i les persones no puguin malmetre la població (d'execució durant l'any 2016).

Les altres poblacions són quasi testimonials, ja que només compten amb 1 exemplar (Es portitxol) i 2 (illa d'en Colom).

Pel que fa a la biologia, es detecta una poca floració en les plantes adultes, però una germinació de noves plàntules destacable.

Es recomana seguir amb les visites de seguiment, executar les obres d'acotament de la zona de la carretera, així com una possible sembra

3.1.6 Programa de seguiment de la fauna 2015

Seguiment d'aus aquàtiques

El programa de seguiment de l'avifauna l'any 2015 es basa en censos mensuals de les aus aquàtiques de les dues zones humides més importants del Parc Natural: s'Albufera des Grau i ses salines d'Addaia. Cada any s'utilitza la mateixa metodologia de treball, els mateixos llocs d'observació i els mateixos horaris, per així poder comparar els resultats amb les dades dels altres anys realitzats.

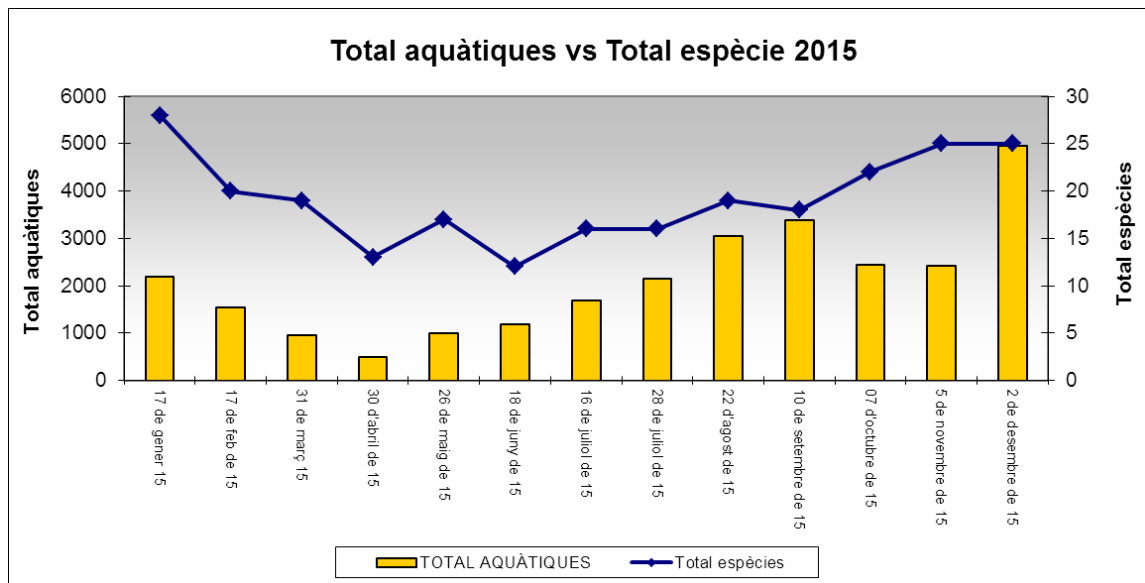
Albufera des Grau

L'Albufera des Grau és la zona humida més gran i importat del Parc Natural i a on es poden trobar més aus aquàtiques. Enguany s'han realitzat un total de 13 censos: un cada mes i 2 al mes de juliol, coincidint amb l'època de cria de la majoria d'espècies.

S'han observat un total de 42 espècies diferents d'aus aquàtiques a s'Albufera, amb una mitja mensual de 2126 aus. Duran l'any 2015 hi ha hagut una disminució destacable d'aus observades respecte l'any 2014, però amb línia ascendent respecte els altres anys, ja que l'any 2014 va ser una any especialment destacable pel que fa al nombre total d'espècies.

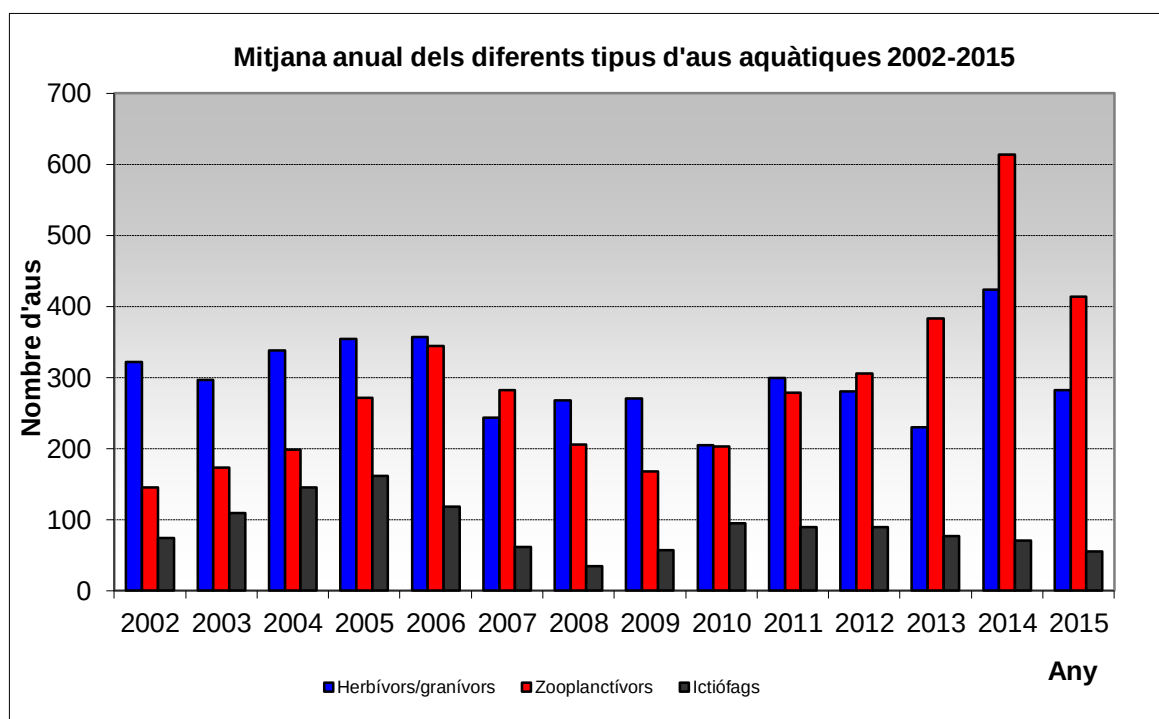
Les gràfiques de nombre total d'aus aquàtiques i el nombre d'espècies l'any 2015 segueix el patró habitual, sent els mesos de tardor i hivern on es troben el

major nombre d'aus aquàtiques a l'Albufera, i també el major nombre d'espècies diferents. Això és a causa de que l'Albufera gaudeix d'una població d'aus aquàtiques majoritàriament hivernants, és a dir, aus que durant els mesos d'estiu emigren a les zones de cria i tornen a l'hivern a l'albufera on troben l'aliment necessari, per arribar en bona condició a les zones de cria.

Gràfic 1. Nombre total d'espècies i exemplars d'aus aquàtiques a s'Albufera des Grau durant l'any 2015. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

Si s'analitzen els diferents grups d'aus aquàtiques (gràfic 7), els ictiòfags són el grup que marca una clara tendència negativa, arrossegada des de l'any 2010. El herbívors/granívors i zooplancívors han disminuït respecte el 2014, però augmentat respecte els nivells anteriors al 2014.

Gràfic 2. Comparació de l'evolució de la mitjana de gener, març, abril, juny i setembre de 2002 a 2015 dels diferents grups d'aus aquàtiques. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

Nota: Herbívors/ granívors (*Anas crecca*, *A. platyrhynchos*, *A. acuta*, *A. penelope*, *A. strepera*, *Netta rufina*, *Aythya nyroca*). Zooplànctívors (*A. clypeata*, *Aythya ferina*, *Trachybaptus ruficollis* i *T. nigricollis*). Ictiòfags (*Podiceps cristatus*, *Phalacrocorax carbo*, *Egretta alba*, *Egretta garzetta*, *Ardea cinerea*, *Ardea purpurea*, *Ardeola ralloides*, *Botaurus stellaris*, *Nycticorax nycticorax*, *Ixobrychus minutus*)

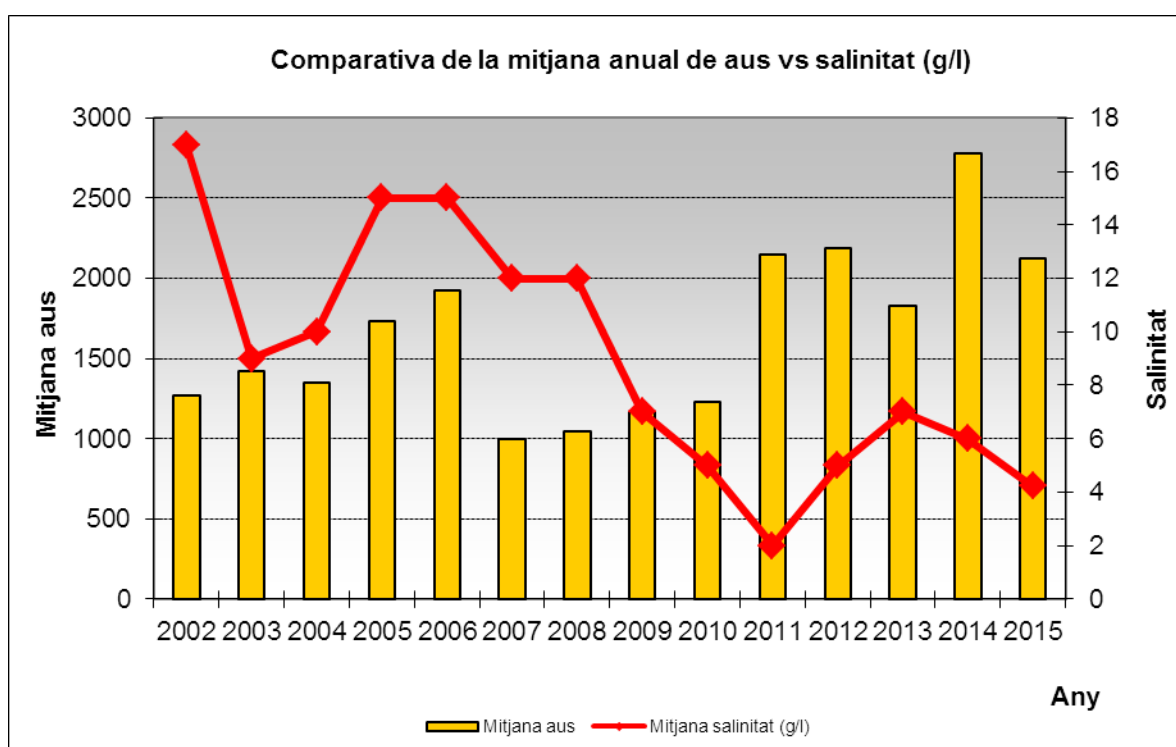
En la taula següent s'analitzen en concret algunes de les espècies més destacables que podem trobar durant els mesos d'hivern a s'Albufera des Grau, i podem comprovar que a l'hivern 2014-15 el seu màxim ha incrementat en la majoria de casos. Destacable és la disminució important del màxim del corb marí gros (*Phalacrocorax carbo*), que és prou significativa des de l'any 2010. Pel que fa a les altres aus estudiades, es mantenen bastant estables.

Espècie	Màxim hivern 10-11	Màxim hivern 11-12	Màxim hivern 12-13	Màxim hivern 13-14	Màxim hivern 14-15
<i>Tachybaptus ruficollis</i> (Soterí petit)	319	207	270	216	369
<i>Phalacrocorax carbo</i> (Corb marí gros)	215	149	125	46	41
<i>Ardea cinerea</i> (Agró gris)	21	7	9	6	7
<i>Anas penelope</i> (Xiulaira)	79	55	144	102	132
<i>Anas platyrhynchos</i> (Coll blau)	158	113	244	169	199
<i>Fulica atra</i> (Fotja)	1438	2491	2032	1665	2180
TOTAL MITJANA Aus aquàtiques	2708	3394	3197	2854	2126

Taula 1. Comparativa màxims hivern 2010-11, 2011-12, 2012-13, 2013-14 i 2014-15. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

Nota: S'inclouen com a mesos d'hivern: desembre, gener i febrer.

I finalment, pel que fa a l'evolució de les aus en funció de la salinitat, s'ha produït una disminució d'aus censades en un any on ha baixat quasi en 2 punts el nivell de salinitat de s'Albufera respecte l'any anterior.

Gràfic 3. Comparació de l'evolució de la salinitat mitjana de la llacuna front a la mitjana anual

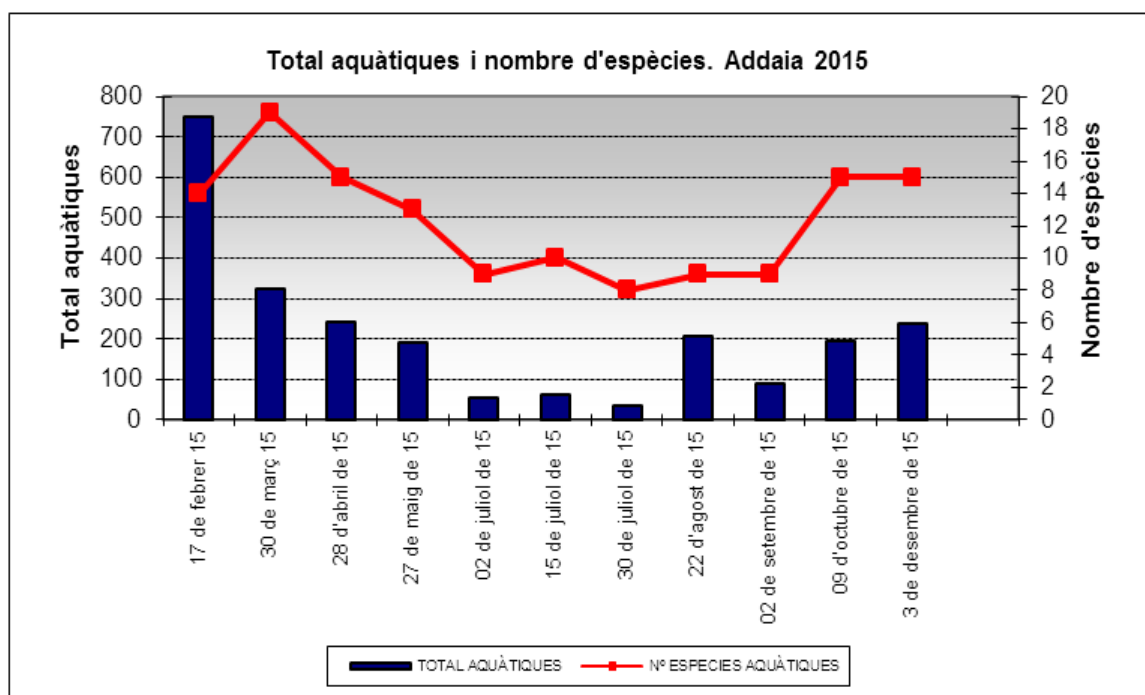
d'aus aquàtiques que la visiten. Font: PN s'Albufera des Grau i Grup de recerca del Doctor Joan Lluís Pretus. Elaboració: PN s'Albufera des Grau. **Nota:** El nombre mitjà d'aus aquàtiques, és la suma de tots els individus de cada espècie dividit pel nombre de censos realitzats.

Addaia

Ses salines d'Addaia representen una zona humida important dins el Parc Natural, tant per nombre d'exemplars com per nombre d'espècies. El seguiment d'aquesta zona es realitza també mensualment, anotant totes aquelles aus aquàtiques presents.

Els resultats totals de l'any 2015 no tenen cap fet especialment destacable, ja que segueixen els paràmetres lògics d'aquesta zona humida: gran aflluència d'exemplars i espècies durant els mesos d'hivern (desembre, gener i febrer) i disminució important a l'estiu.

Els casos específics més destacables són el fet que l'àneda blanca (*Tadorna tardona*) segueix nidificant a Addaia de forma regular, i que segueixen les visites constants d'exemplars de flamenc (*Phoenicopterus roseus*).

Gràfic 4. Nombre total d'espècies i exemplars d'aus aquàtiques a Addaia durant l'any 2015.

Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

3.2 Àrea de desenvolupament socioeconòmic

3.2.1 CENS RAMADER 2015 AL PN DE S'ALBUFERA DES GRAU

Els serveis tècnics de la Direcció General de Medi Natural-Espais Naturals, estan interessats en recopilar las dades relacionades amb els registres dels cens ramader de les explotacions presents dintre dels límits de l'espai natural protegit del Parc natural de s'Albufera des Grau, amb la finalitat d'incrementar els coneixements de la realitat soci-econòmica del sector agrícola - ramader per una millor gestió. Per aquest motiu, el director del Parc natural va presentar un escrit al Consell Insular de Menorca, on es demanen dades relacionades amb el registres ramaders (numero de Registre d'explotació, dades de l'explotació, titular, aparcer, cens ramader), de finques ubicades dins els límits del Parc natural de s'Albufera des Grau.

El Parc natural de s'Albufera des Grau te una superfície terrestre de 3500 ha, l'Ajuntament de Maó, es propietari de 92,16 ha, els xalets de Shangrila ocupen 10,13 ha i una empresa privada, (l'antiga, urbanitzadora) es propietària de unes 105,05 ha, a l'entorn del centre d'interpretació (d'aquestes, 35 ha son conreus), la resta de finques son de propietat privada o de la demarcació de Costes a les Illes Balears.

Relació de explotacions amb cartilla ramadera ubicades a l'interior del Parc natural de s'Albufera des Grau

Capifort ES070320000058

Morella nou ES070320000680

Morella Vell ES070320000768

Morellet ES070320000151

Turdunell de Dalt ES070320000066

Estancia de Turdunell ES070320000114

Es Banyul ES070320000045

Mongofre Nou ES070320000032

Mongofre Vell ES070320000067

Santa Rita ES070320000138

Sa Torre Blanca ES070320000041

Son Tema ES070320000100

Na Vermella ES070320000133

Sa Cudia Nova ES070320000780 (pastura Son Arrosa)

Santa Catalina ES070320000011

Es Planas ES070320000009

Es Capell de Ferro ES070320000800

Mila Nou ES070320000752 (pastura Escola Capacitació Sa Granja)

Na Aiguarden ES070320000073

Sa Boval ES070320000201

Sa Bualeta ES070320000152

Sa Torreta ES070320000182 (explotació de baixa)

San Bartolome ES070320000760

Sa Cudia Nova ES070320000780 (pastura de Son Arrossa)

Mila Nou ES070320000752 (pastura de Escola de Capacitació Sa Granja)

25

Relació de explotacions sense cartilla ramadera

Turdunell de Baix (gestionada per s'Ubaida)

Estancia d'es Prat (gestionada per s'Ubaida)

Estancia Alta

Sa Bassa (gestionada per Son Arrossa)

Es Camp Roig (gestionada per Capifort)

Sa Boval Nova (gestionada per Sa Boval)

Santa Madrona (gestionada per la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat))

S'Albufera

Son Camomil·la (gestionada per Capifort)

Hort des Banyul

S'hort des Lleó (gestionada per Ses Fontanilles)

Ses Salines d'Addaia (gestionada per Son Tema)

Cens de vaques frisones de producció de llet al PN:

- **Capifort...**52 vaques reproductores. Atès que en l'any 2014 presentava un registre de 59 vaques frisones poden dir, que el registre es estable amb una petita disminució. Producció de llet per l'indústria.

- **Mongofre Vell** ...0 vaques, l'any 2013 tenia 35 vaques frisones per a la producció de llet, per tant, poden dir que s'ha produït una reconversió total cap a las vaques de cria de vedells, las 13 vaques frisones del cens ramader ja no produïen llet l'any 2014 i han desaparegut al cens de l'any 2015.
- **Santa Rita**...28 vaques de llet, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 32 vaques frisones poden dir, que es estable amb una lleugera disminució en el cens. Producció de llet
- **Son Tema-Addaia**... 77 vaques reproductores. Atès que en l'any 2013 presentava un registre de 80 vaques frisones i a l'any 2014 de 73 poden dir, que el registre ramader de frisones es estable amb variacions anuals. Formatge artesa Itàlia (Mozarella) i llet per l'industria
- **Santa Catalina**...51 vaques de producció de llet. Atès que en l'any 2014 presentava un registre de 49 vaques frisones poden dir, que es estable, amb un petit augment . Formatge artesà que en part es venut a la mateixa finca.
- **Morellet**... 33 vaques reproductores. Atès que en l'any 2014 presentava un registre de 36 vaques frisones poden dir, que es estable, amb una petita disminució. Producció de llet.

Total frisones en els registres ramaders del PN de l'any 2013 : 281(per produir llet 159, formatge 122)

Total frisones en els registres ramaders del PN de l'any 2014 : 249(per produir llet 127, formatge 122)

Total frisones en els registres ramaders del PN de l'any 2015 : 241(per produir llet 150, formatge 91)

Tendència: A baixar el cens de vaques productores de llet, per a la venda de llet a l'industria o per a la seva transformació en formatge artesà. (281 a 241 en dos anys)

Finques productores de llet 2013 : 4

Finques productores de formatge 2013: 2

Finques productores de llet 2014 : 3

Finques productores de formatge 2014: 2

Finques productores de llet 2015 : 4

Finques productores de formatge 2015: 2

Cens de vaques de raça Menorquina per reproducció per carn (vaques dides-Nodrises)

- **Turdunell de Dalt...**25, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 25 vaques de raça Menorquina, poden dir, que es una explotació estable.
- **Morella Vell...** 4, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 3 vaques de raça Menorquina, poden dir, que es una explotació estable amb un augment .
- **Es Capell de Ferro...**17, atès que en l'any 2013 presentava un registre de 25 vaques de raça Menorquina, i l'any 2014 de 17, poden dir, que es una explotació estable, explotació estable, amb decreixement important l'any 2013.
- **Torre Blanca...**28, atès que en l'any 2014, presentava un registre de 23 vaques de raça menorquina, poden dir, que es una explotació estable amb creixement.
- **Sa Boval...**38, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 39 vaques de raça menorquina, poden dir, que es una explotació estable.
- **Mongofre Nou...**6, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 3 vaques de raça Menorquina, poden dir, que es una explotació amb creixement.

Total vaques Menorquines 2013: 118

Finques productores 2013: 5

Total vaques Menorquines 2014: 110

Finques productores 2014: 6

Total vaques Menorquines 2015: 118

Finques productores 2015: 6

Tendència: estable

Cens de vaques de raça conjunt mestís per reproducció per carn

(Vaques dides)

- **Sa Bualeta...**5 atès que en l'any 2014 presentava un registre de 7 vaques de raça CM, poden dir, que es una explotació estable amb decreixement del cens.
- **Capifort** ...21, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 25 vaques de raça CM, poden dir, que es una explotació estable o en lleuger decreixement.

- **Mongofre Vell**....12, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 0 vaques de raça CM, poden dir, que es una explotació nova.

Total vaques Conjunt mestís en l'any 2014: 51

Total vaques Conjunt mestís en l'any 2015: 51

Tendència: Estable o pujar

Cens de vaques de raça Limusina per reproducció per carn

Vaques didas

- **Mongofre Nou**.....18 atès que en l'any 2014 presentava un registre de 18 vaques de raça limusina, poden dir, que es una explotació estable en relació d'aquesta raça.
- **Capifort**...1 atès que en l'any 2014 presentava un registre de 1 vaques de raça limusina poden dir, que es explotació estable.

Total vaques Limusines en 2013: 21

Total vaques Limusines en 2014: 19

Total vaques Limusines en 2015: 19

Tendència: estable

Total vaques destinades a producció de vedells de carn l'any 2013: 183

Total vaques destinades a producció de vedells de carn l'any 2014: 180

Total vaques destinades a producció de vedells de carn l'any 2015: 175

Cens de ovi per reproducció per carn

- **Morellet** ... 48 (*conjunto mestizo*, CM) atès que en l'any 2014 presentava un registre de 44, femelles reproductores, poden dir, que es una explotació en lleuger decreixement en relació al cens d'oví.
- **Morella Vell**...18 (*conjunto mestizo*, CM) atès que en l'any 2014 presentava un registre de 14, femelles reproductores, poden dir, que es una explotació estable en relació al cens d'oví amb un lleuger creixement.
- **Santa Rita**... 26 (*conjunto mestizo*) atès que en l'any 2014 presentava un registre de 27, femelles reproductores, poden dir, que es una explotació estable en relació al cens d'oví.
- **Mongofra Vell**... 24 (*conjunto mestizo*), atès que en l'any 2013 presentava un registre de 119, femelles reproductores de CM, i a l'any 2014 de 88 de CM i 15 de raça menorquina, poden dir, que es una explotació en

decreixement en relació al cens d'oví de CM i que ha donat de baixa a la raça Menorquina.

- **San Bartomeu**...30(explotació en decreixement, 40 femelles reproductores l'any 2013 i 32 a l'any 2014).

Total ovins reproductors destinats a producció de carn l'any 2013: 268

Total ovins reproductors destinats a producció de carn l'any 2014: 220

Total ovins reproductors destinats a producció de carn l'any 2015: 146

La tendència es per tant a baixar el cens d'oví al PN.

Cens de cabres per reproducció per carn

- **Mongofra Vell**...20, atès que en l'any 2013 presentava un registre de 75, femelles reproductores de caprí creuat i l'any 2014 de 34, poden dir, que es una explotació en decreixement en relació al cens de caprí.
- **Son Tema**...10, atès que en l'any 2013 presentava un registre de 34, femelles reproductores i a l'any 2014 de 14, poden dir, que es una explotació en decreixement en relació al cens de caprí.
- **Morellet**...0, atès que en l'any 2013 presentava un registre de 4, femelles reproductores, poden dir, que es una explotació de baixa en relació al cens de caprí.
- **Capifort**...3, atès que en l'any 2013 i 2014 presentava un registre de 4, femelles reproductores, poden dir, que es una explotació en decreixement en relació al cens de caprí.
- **Santa Rita**...5, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 5, femelles reproductores, poden dir, que es una explotació estable en relació al cens de caprí.

Total caprins reproductors l'any 2013: 117

Total caprins reproductors l'any 2014: 61

Total caprins reproductors l'any 2015: 38

Finques productores 2013: 5

Finques productores 2014: 4

Finques productores 2015: 4

Una forta disminució en el cens de caprí

Cens d'Equi per reproducció (egües)

- **Es Planas:**... 17, trot, 18 a l'any 2014
- **Morellet:**.. 12, Asturcons i 1 Menorquina, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 15, femelles reproductores, poden dir, que es una explotació en que es manté, en relació al cens de equí amb una petita davallada.
- **Morella Vell :** 4, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 4, femelles reproductores de egües, poden dir, que es una explotació estable en relació al cens.
- **Mongofre Nou**...1, atès que en l'any 2013 presentava un registre de 0, femelles reproductores de egües, poden dir, que es una explotació nova en relació al cens.
- **Santa Rita:** ...1, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 1, femelles reproductores de eugues, poden dir, que es una explotació estable en relació al cens
- **Torre Blanca:**...3 (ME), igual que l'any 2014.
- **Capifort**...2, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 0, femelles reproductores de eugues, poden dir, que es una explotació nova en relació al cens
- **Es Banyul**...1, atès que en l'any 2014 presentava un registre de 0, femelles reproductores de eugues, poden dir, que es una explotació nova en relació al cens

Total cens eugues reproductores l'any 2014...47

Total cens eugues reproductores l'any 2015...41

Cens d'Equi per reproducció (Asini)

- **Morella Vell** :... 1, igual que l'any 2014.
- **Son Tema** :...2, 1 a l'any 2014.
- **Mongofre Nou**...1, o en l'any 2014

Total cens someres reproductores l'any 2014...2

Total cens someres reproductores l'any 2015...2

Cens gallines

- **Morella Vell:**...13 (Me), igual que l'any 2014.
- **Es Banyul:**...10, no tenim dades de l'any 2013.
- **Montgofre Nou:**...8 i 96 perdius, igual que a l'any 2014.

- **Mongofre Vell:**.... 12, l'any 2014, 11 gallines.
- **Santa Rita:**....14, les mateixes de l'any 2014.
- **Torre Blanca,** 8, 13 a l'any 2014.
- **Santa Catalina:**... 8, 13 a l'any 2014.
- **Es Planas:**... 10, 15 a l'any 2014.
- **Es Capell de Ferro:**...58, (8 ME), igual que a l'any 2014.
- **Morellet:**...45, i 4 oques i 9 ànneres, l'any 2014, 40 gallines i 5 oques, les ànneres en desaparegut.
- **Capifort:**...5, l'any 2014, presentava un cens de 60 per tant tenim una forta davallada.
- **Sa Boaleta**...24, 15 a les dades de l'any 2014.
- **N'Aiguardent**...5, no tenim dades de l'any 2014.

Total cens gallines l'any 2014...265 (22 ME)

Total cens gallines l'any 2015...172 (22 ME)

Amb una important disminució dels efectius

Cens porqui per reproducció

- **Es Capell de Ferro:**...1, igual que a l'any 2014.
- **Mongofre Vell**...5

Total cens reproductor l'any 2014...1

Total cens reproductor l'any 2015...6

Resum

Total cens reproductor de vaques de llet l'any 2015...241

Total cens reproductor vaques dides l'any 2015...188

Total cens reproductor de equí l'any 2015...43 (41-2)

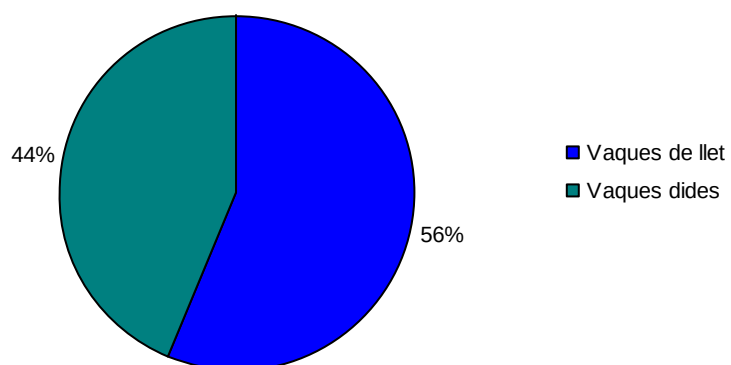
Total cens reproductor ovi l'any 2015...146

Total cens reproductor capri l'any 2015...38

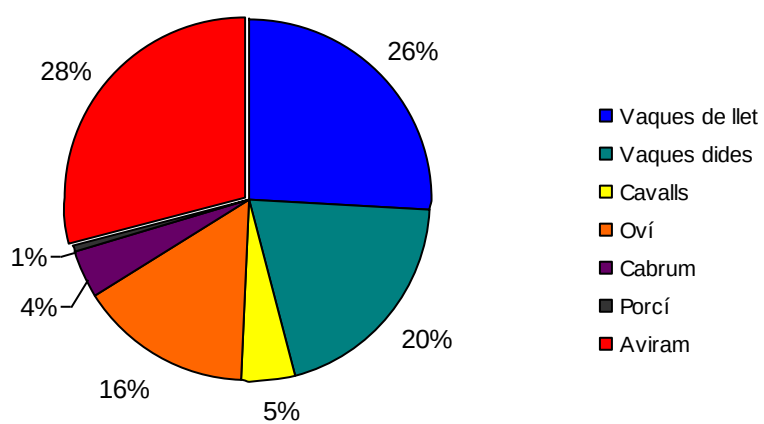
Total cens reproductor porqui l'any 2015...6

Total cens reproductor aviram l'any 2015...273

Percentatge de vaques de llet vs vaques dides 2015

Percentatge ramader als llocs del Parc natural 2015

3.3.Àrea d'ús públic

3.3.1. Projecte de millora de la senyalització del parc

En el marc de la regulació de l'ús públic dels espais naturals protegits, l'Institut Balear de la Natura, durant els mesos d'estiu de 2015 ha duit a terme un exhaustiu inventari de l'estat de totes les senyals existents al parc natural per tal de poder substituir, durant el 2016, tots aquells elements que estiguin en pitjor estat.

D'altra banda, durant l'any 2015, s'han instal·lat i substituït algunes senyals:

- Senyals per indicar el desviament cap el Parc natural de s'Albufera des Grau. Un gran pannell, nou, a 500 m del desviament de Llimpa i la substitució de dues senyals tipus fletxa a la illeta del mateix desviament.
- Dues senyal de prohibit fer munts de pedres (fites) a la zona del far de Favàritx.

Imatge 1. Nova senyal sobre la prohibició de fer munts de pedres (fites).

- Reposició i instal·lació de noves de ferratines de prohibit cans.
- Reposició de la senyal indicativa de l'aguait d'en Biel.
- Reposició d'una boia senyalitzadora de la zona de fondeig prohibit d'Addaia
- Instal·lació de noves làmines als aguaits sobre les diferents espècies d'aus de la llacuna, una làmina sobre limícoles, ardeids i altres i una làmina sobre ànedes, soterins i altres.

Imatge 2: làmines sobre les aus de s'Albufera instal·lades als aguait

3.3.2. Reedició dels fulletons generals del parc

- Fulletó itinerari de Santa Madrona (Alemany 1000)
- Fulletó itinerari del Mirador de Cala Llimpa (Alemany, 1000)
- Fulletó itinerari Sa Gola (Alemany 1000, Anglès 1000)
- Fulletó general del Parc natural de s'Albufera des Grau (Castellà 5500, Anglès 3000, Català 3000).
- Fulletó sobre visites guiades i sortides amb caiac (70 castellà i 30 català)
- Fulletó informatiu sobre l'àrea marina del Parc Natural de s'Albufera des Grau (Anglès 100, Castellà 100, Català 100, Francès 100).

3.3.3 Projecte de delimitació, tancament i conservació de sistemes dunars

- Tancament del sistema dunar de s'Escala (s'ha obtingut l'autorització de costes i es procedirà a l'execució durant el 2016).
- Instal·lació d'un nou pont de fusta connectat a una passarel·la a la zona de Sa Gola i delimitació d'una morfologia dunar apareguda en els darrers anys en aquesta mateixa zona.

3.3.4 Atenció als visitants

Horari d'atenció al públic

L'horari establert d'atenció al públic del Centre de Recepció durant l'any 2015 ha sigut el següent:

- D'abril a octubre:
 - Divendres, dissabte, diumenge i dilluns de 9 a 15h
 - Dimarts, dimecres i dijous de 9 a 19h
- De novembre a març:
 - Divendres, dissabte, diumenge i dilluns de 9 a 15h
 - Dimarts, dimecres i dijous de 9 a 17h

Visites al Centre de Recepció Rodríguez Femenies

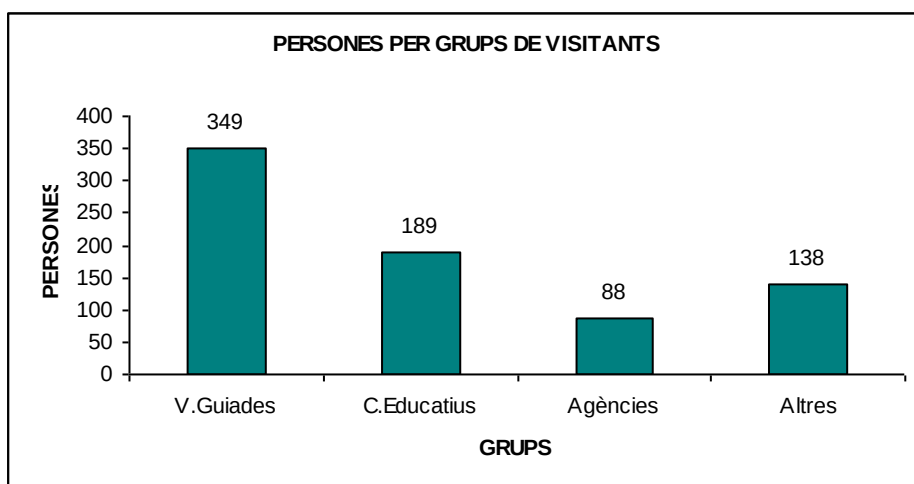
La memòria dels visitants al Centre de Recepció està compresa des del dia 1 de gener fins el dia 31 de desembre de 2015. Les dades obtingudes contemplen els següents paràmetres:

- Hora d'arribada al centre
- Nombre de persones
- Visitants a l'exposició
- Procedència: balears, peninsulars, anglesos, alemanys, italians, altres

El nombre total de persones que han visitat el centre durant l'any 2015 ha estat de **16.253** persones.

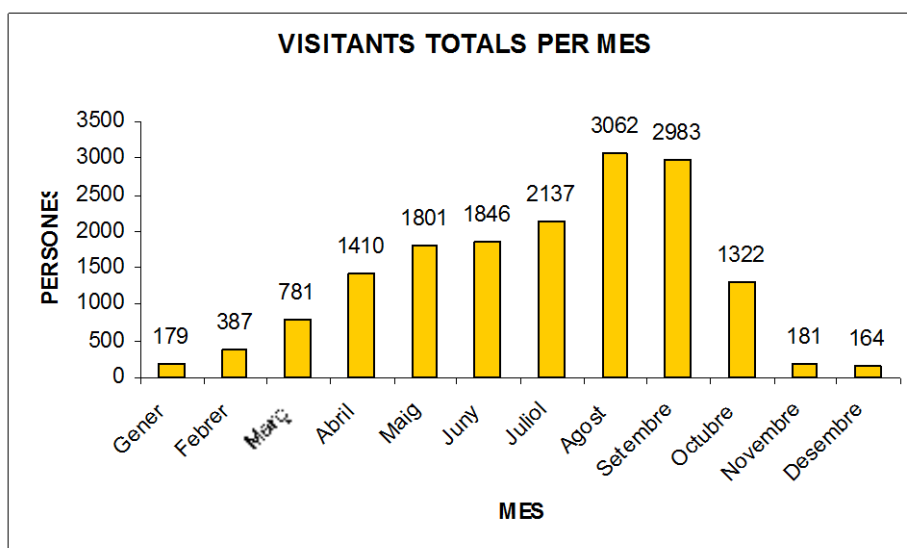
El total de persones que a nivell individual van passar pel centre va ser de **15.489**. Per altra banda, **764** persones van venir en grup (visites guiades, centres educatius, grups individuals). Aquestes dades queden reflectides al gràfic 1.

Aquesta xifra comptabilitzen les persones que entren al centre a demanar informació, es tracta de una quantitat inferior a les que realment arriben al centre però queden dins el cotxe o fora del recinte. Tampoc estan comptabilitzades les persones que fora dels horaris han estat ateses per qualsevol altra persona del parc.

Gràfic 1. Visitants al centre de recepció 2015. Font d'elaboració: Parc natural de s'Albufera des Grau

Als següents gràfics es pot observar el recompte per mesos així com les hores de màxima afluència. S'han rebut més visites durant els mesos d'agost i setembre, un total de **3.062** i **2.983** persones respectivament, aquestes dades coincideixen amb la temporada d'estiu. S'han rebut menys visites durant el mes de gener, **179** persones. Aquestes dades són reflex de l'estacionalitat del turisme en Menorca.

Gràfic 2. Visitants totals per mes 2015. Font d'elaboració: Parc natural de s'Albufera des Grau

Amb la finalitat de facilitar que el visitant pugui trobar el desviament cap al centre de recepció aquest any, amb data 23 de juliol, es van instal·lar a la zona de la carretera tres senyals indicatives a la carretera (veure fig. 1).

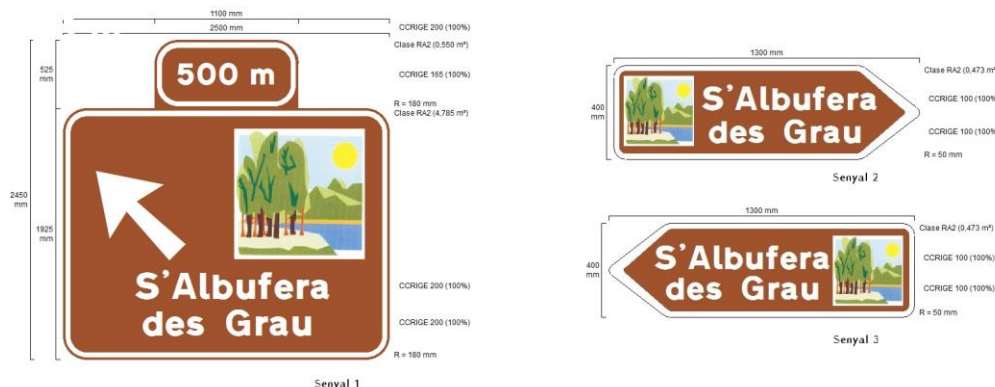
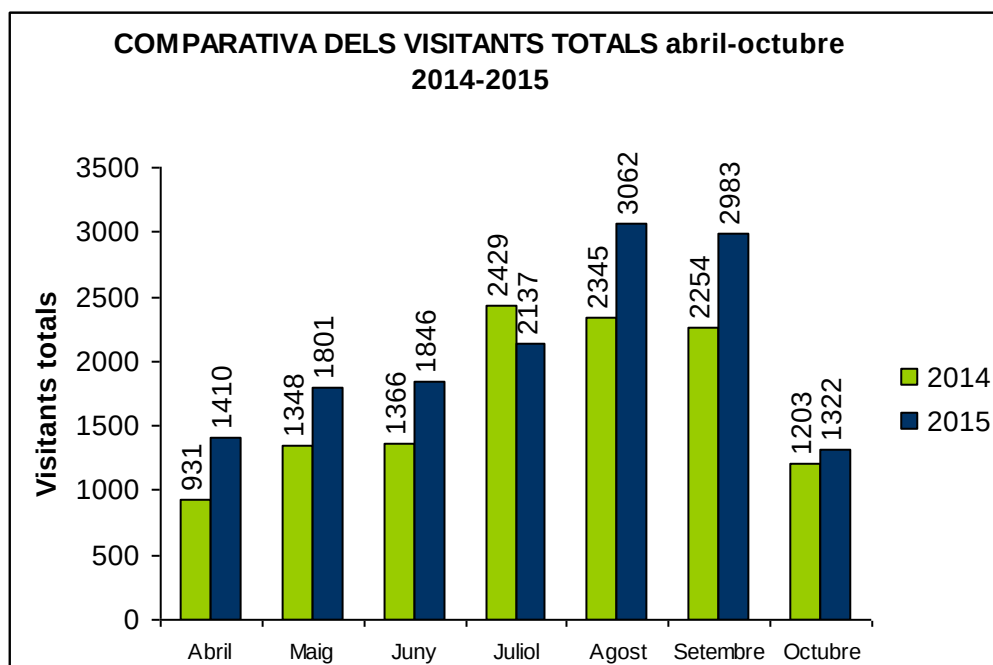

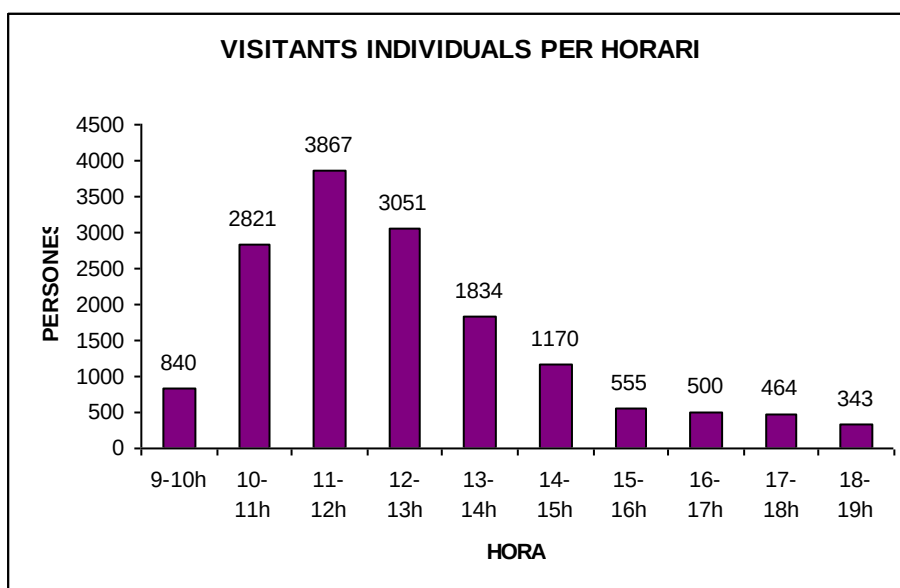
Fig. 1. Senyals per indicar el desviament cap el centre de recepció i interpretació del Parc

Al gràfic 3 si que es pot observar com el increment proporcional entre els mesos de juliol a agost a l'any 2015 és molt considerable. Especialment si fem la comparació amb l'any 2014, on pràcticament el nombre de visitants va ser el mateix durant aquests dos mesos. El mes de setembre també presenta una xifra de visitants molt elevada. Les causes de l'augment de visitants a partir del mes de juliol podria ser deguda a la instal·lació de les senyals.

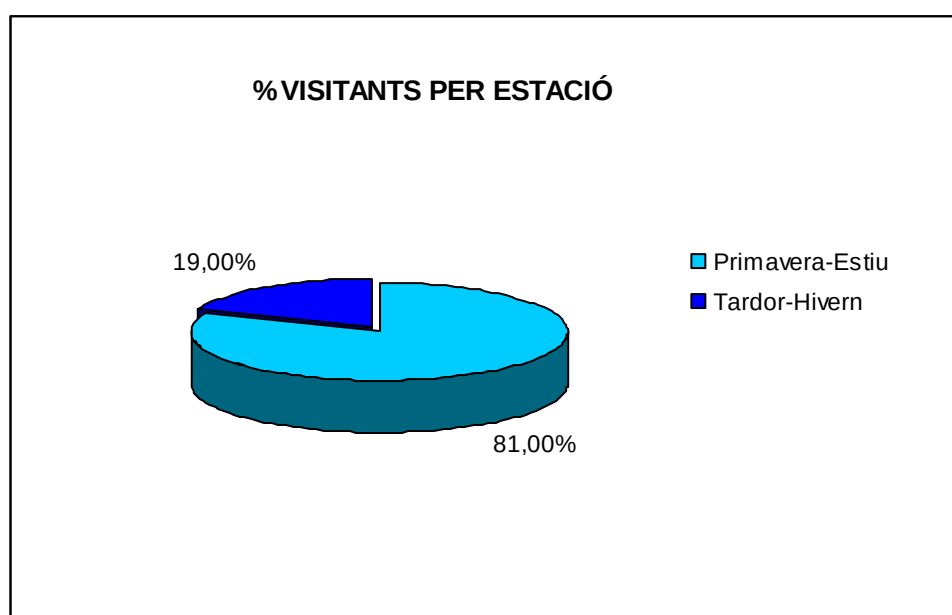
Gràfic 3. Comparativa visitants totals abril-octubre 2014- 2015. Font d'elaboració: Parc natural de s'Albufera des Grau

Les hores de màxima afluència van ser al migdia entre les 11 i 12 hores (gràfic 4).

Gràfic 4. Visitants individuals per horari 2015. Font d'elaboració: *Parc natural de s'Albufera des Grau*.

Durant la primavera i l'estiu **13.239** persones van visitar el centre de recepció mentre que **3.017** van visitar el centre durant la tardor i l'hivern. Aquestes xifres donen com a proporció un **81%** en front a un **19%** respectivament (veure gràfic 5). Com a mesos de primavera i estiu s'han tingut en compte abril, maig, juny, juliol, agost i setembre i com a mesos de tardor i hivern: octubre, novembre, desembre, gener, febrer i març.

Gràfic 5. Visitants totals per estació 2014. Font d'elaboració: *Parc natural de s'Albufera des Grau*.

Visitants a l'exposició

A l'exposició del centre de recepció podem trobar una representació de diferents tipus d'ecosistemes dins del parc natural: sistemes dunars mòbils i fixos, l'albufera, el mar, els penya-segats amb fauna i flora associada. A més la projecció de vídeo: "Ecologia de s'Albufera des Grau" ofereix una explicació detallada sobre els canvis durant les estacions de l'any de s'Albufera. La duració es de vint minuts i s'ofereix en català, castellà, anglès i alemany.

Al llarg de l'any **5.176** persones van visitar l'exposició i durant els mesos de màxima afluència, de juny a setembre, **3.083** persones van visitar l'exposició.

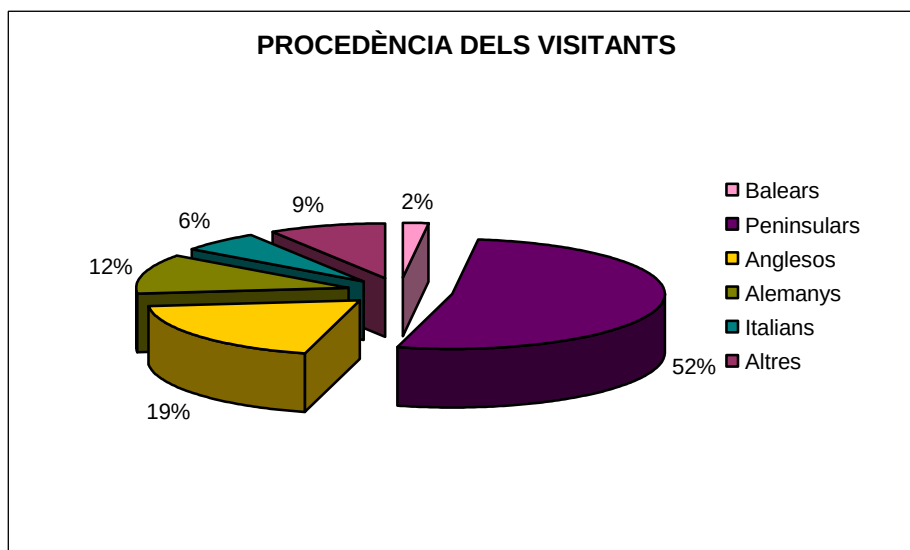

Foto 1. Representació de s'Albufera. Font d'elaboració: *Parc natural de s'Albufera des Grau*.

Procedència dels visitants

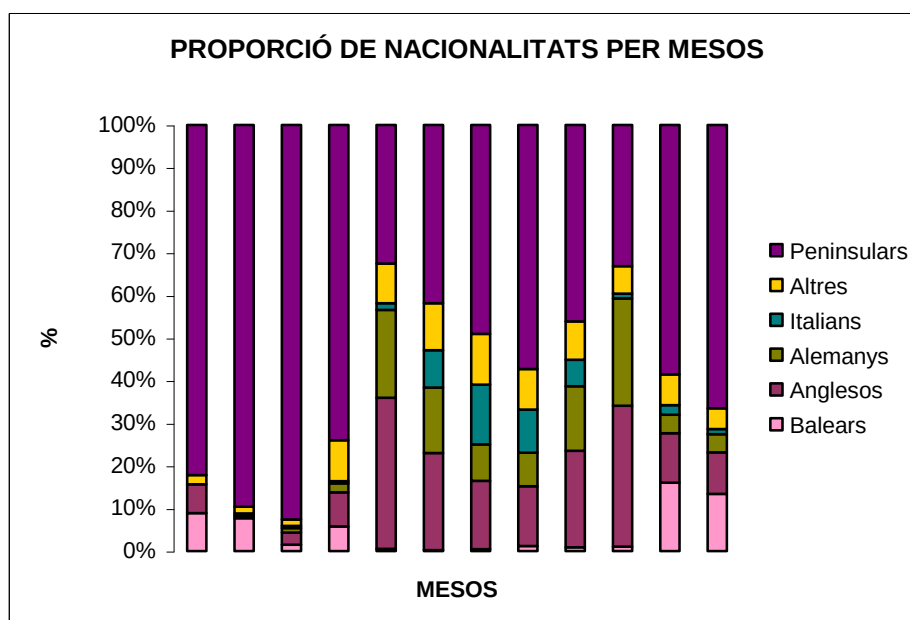
En quant a la procedència dels visitants, s'han dividit en sis grups en funció de si són de les Illes Balears, de la península, anglesos, alemanys, italians i altres nacionalitats.

El percentatge de peninsulars es situa en un 52%, seguits dels anglesos amb un 19%, un 12% d'alemanys, un 6% d'italians, un 2% de visitants de les Illes Balears i un 9% d'altres nacionalitats.

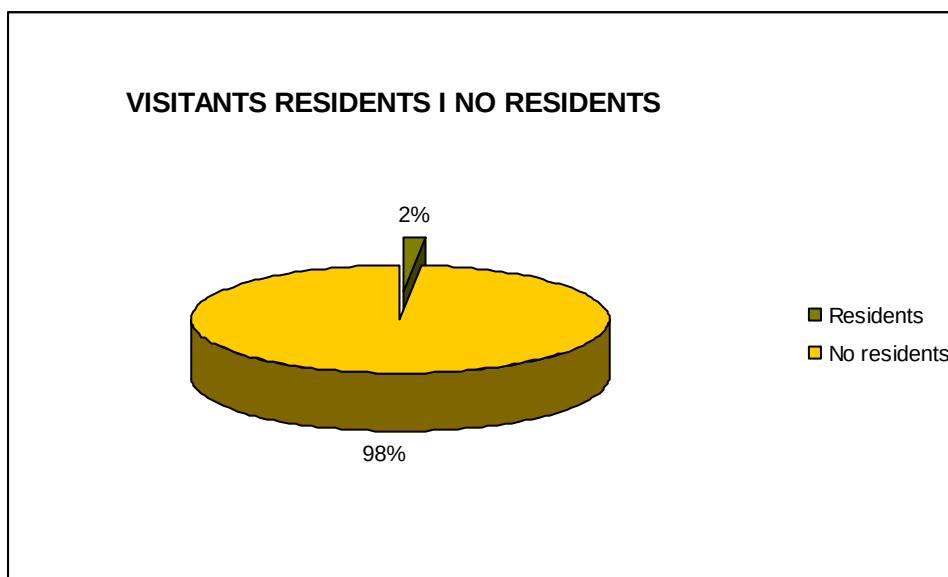
Gràfic 6. Procedència dels visitants 2015. Font d'elaboració: *Parc natural de s'Albufera des Grau*.

Les dades relatives a la proporció per mesos dels diferents grups establerts anteriorment estan representats al següent gràfic. Cal destacar els mesos de maig, juny, setembre i octubre durant els quals la proporció de visitants anglesos i alemanys és més elevada. La proporció de visitants italians ha sigut més elevada durant el mes de juliol i per altra banda, la proporció de visitants residents ha sigut major els mesos de novembre, desembre, gener, febrer i abril.

Gràfic 7. Proporció de nacionalitats per mesos durant l'any 2015. Font d'elaboració: *Parc natural de s'Albufera des Grau*.

Les dades de l'any 2015 ens mostren com un 2% de les persones que visiten el centre són de les Illes Balears en front a un 98% de persones visitants no residents.

Gràfic 8. Visitants residents i no residents 2015. Font d'elaboració: *Parc natural de s'Albufera des Grau*.

Visites en grups

Les visites en grup es divideixen en visites guiades, centres educatius, grups d'agències i grups que venen pel seu compte, com es mostra a continuació, en total van venir en grup **764** persones en grup.

VISITANTS AL CENTRE DE RECEPCIÓ	
Amb visites guiades	349
Centres educatius	189
Agències	88
Grups individuals	138
TOTAL	764

Taula 1. Visitants al centre de recepció 2015. Font d'elaboració: *Parc natural de s'Albufera des Grau*.

Visites guiades

Com a introducció a la visita guiada per l'itinerari blau, es fa una visita comentada al centre de recepció.

L'oferta de visites guiades per a adults es realitza a l'estiu tres dies a la setmana, aquest any la primera visita va ser el 25 de juny i la darrera el 10 de setembre. En total van participar **349** persones.

A la memòria d'educació ambiental ja surten reflectides aquestes dades, no obstant s'han tingut en compte per a realitzar el computo global de visitants al centre.

Visites de Centres Educatius

Entre les activitats d'educació ambiental programades de cara als centres educatius es contempla la projecció de l'audiovisual "Ecologia de s'Albufera des Grau" per tant s'han comptabilitzat tots aquells grups que van passar pel centre durant el període lectiu.

Van participar un total de **189** alumnes. A la secció d'educació ambiental es fa referència als diferents nivells educatius així com a la relació dels Centres que hi van assistir.

Visites de grups en general

A vegades també es posen en contacte grups que volen passar pel centre per visitar l'exposició i veure la projecció del vídeo i després visitar el parc pel seu compte per agències i a títol personal. Durant l'any 2015 van passar pel centre 88 i 138 persones respectivament.

Cadires Joëlette

Els informadors del Centre de recepció del Parc, gestionen el préstec d'aquestes cadires tot terreny per a persones amb mobilitat reduïda. Durant el 2015 s'han atès 9 sol·licituds.

3.3.3. Educació i interpretació ambiental

A continuació es presenten les dades de participació referents a les activitats dutes a terme per l'equip d'educació i interpretació ambiental del Parc natural de s'Albufera des Grau durant l'any 2015.

Les dades estan agrupades en dos grans blocs:

- **Centres Educatius- educació formal.**

Activitats didàctiques dirigides als alumnes dels Centres Educatius.

- **Públic general- educació no formal.**

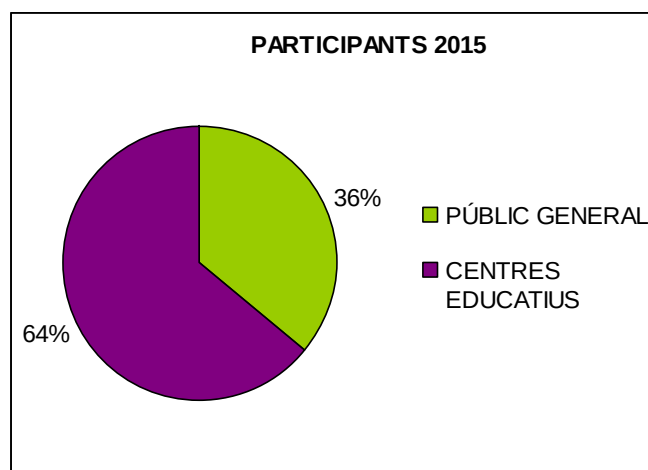
Visites guiades, sortides en caiac, agenda d'activitats, gimcana des Grau i altres grups.

Dades generals de participació

A continuació tenim les dades dels participants a les activitats d'educació i interpretació ambiental.

2015	PARTICIPANTS	GRUPS
PÚBLIC GENERAL	1468	67
CENTRES EDUCATIUS	2596	109
TOTAL	4064	176

Taula 2. Participants a les activitats. *Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau*

Gràfic 9. Percentatge de participants a les activitats.
Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau

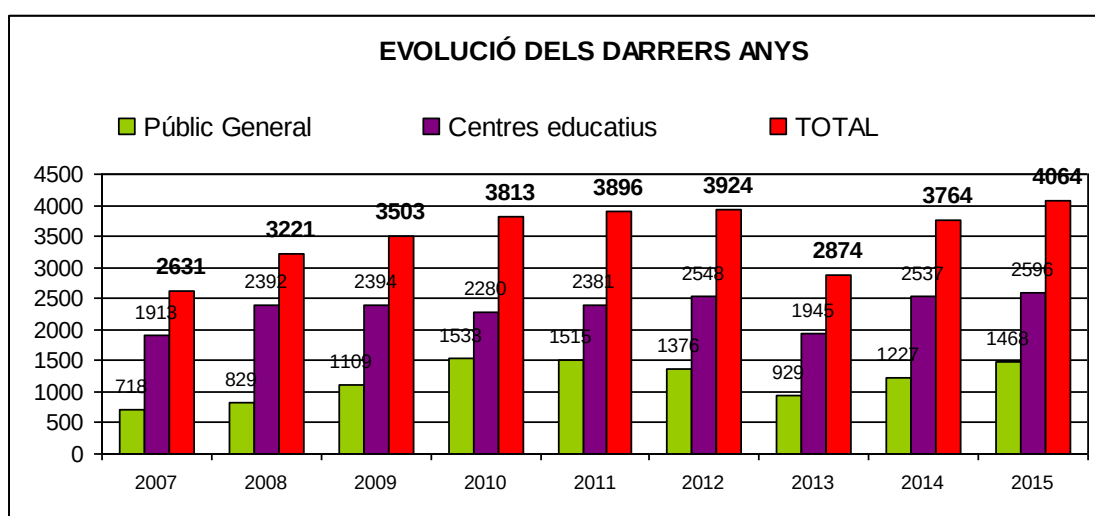
Dades comparades al llarg dels anys

Segueix la tendència a l'alça dels darrers anys que es va veure trencada l'any 2013 quan l'equip d'educació i interpretació ambiental va quedar amb el 50% de personal (de dues educadores a una) durant 10 mesos. La situació es va normalitzar al febrer de 2014, i es veu com també les dades

quantitatives tendeixen a la normalització durant els dos darrers anys. Cal dir, però, que augmentar les xifres molt més és impossible sense ampliar l'equip.

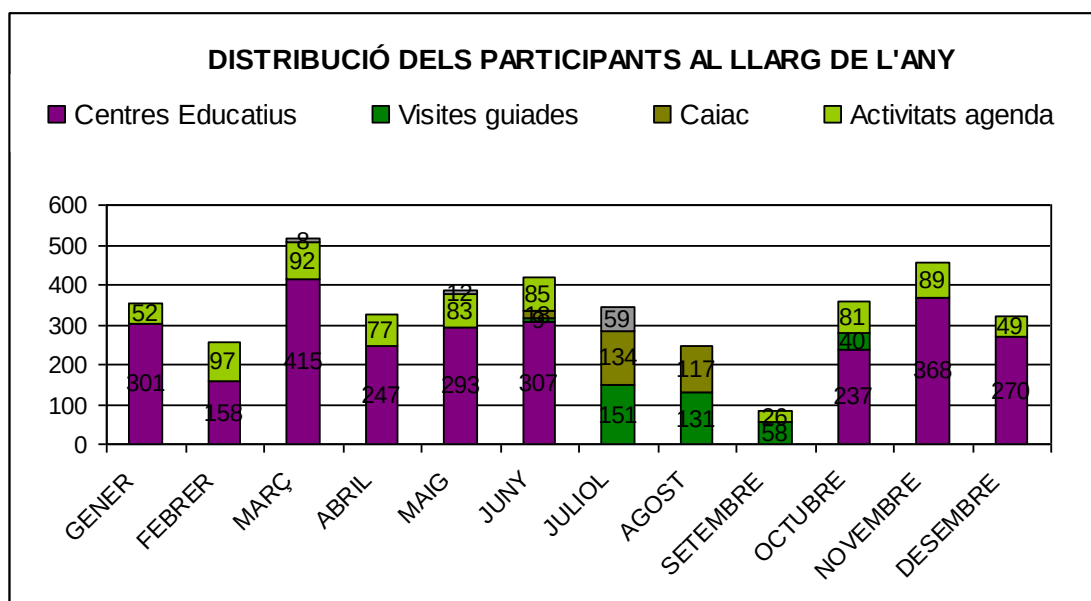
ANY	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Públic General	718	829	1109	1533	1515	1376	929	1227	1468
Centres educatius	1913	2392	2394	2280	2381	2548	1945	2537	2596
TOTAL	2631	3221	3503	3813	3896	3924	2874	3764	4064

Taula 3. Evolució de participants a les activitats. *Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau*

Gràfic 10. Evolució de participants en les activitats. *Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau*

L'oferta d'activitats varia al llarg de l'any, i per tant també els participants en cada una d'elles.

Gràfic 11. Distribució de participants a les activitats al llarg de l'any.. *Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau*

Activitats amb els centres educatius

Totes les activitats que s'han realitzat amb els Centres Educatius tenen la següent estructura excepte el *Taller d'aromes* que no té activitat prèvia a càrrec de l'educador:

Activitat prèvia.

Els educadors/es s'han desplaçat al centre educatiu per realitzar aquesta activitat amb els alumnes uns dies abans de la sortida.

Visita al Parc Natural.

Els alumnes han vingut al Parc Natural a realitzar les activitats amb els educadors/es ambientals del parc.

Proposta de post-visita.

En el dossier que hem fet arribar al mestre/a hi ha una proposta d'activitat per realitzar a l'escola dies després de la visita al parc. Aquesta activitat va a càrrec del/la mestre/a i desconexim si l'han realitzada.

Cada una de les activitats està destinada a un o dos nivells educatius.

Qui viu a s'Albufera?	4 anys
Els Exploradors de la natura	2n de primària
La mar	3r i 4t de primària
Taller Aromes	4t de primària
El far de Favàritx	5è i 6è de primària
S'Albufera	5è i 6è de primària
Les aus	ESO
Visita general	Grups especials (NEE, de fora de l'illa)

Taula 4. Activitats d'educació ambiental. Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau

Enguany el *Fullet de les activitats al Parc natural de s'Albufera des Grau* s'ha fet arribar només per correu-e (no hem fet versió impresa) a tots els centres educatius de l'illa durant el mes de setembre amb l'enllaç al full d'inscripció de la pàgina web d'IBANAT. Des del servei d'Educació Ambiental de la Conselleria també s'ha fet arribar la *Guia de recursos i activitats* on està inclosa la oferta d'educació ambiental dels parcs naturals.

Activitats

PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU

EDUCACIÓ AMBIENTAL 2015-2016

QUI VIU A S'ALBUFERA?

Tot l'any 4 ANYS

El conte de titelles d'en Xoc, una fotja, servirà d'introducció a l'activitat. L'objectiu de la sortida serà aconseguir veure aquest animal i observar-lo amb el telescopi alhora que anirem descobrint l'entorn natural a partir d'un joc d'endevinalles.

ELS EXPLORADORS DE LA NATURA

De mitjans d'octubre a febrer 2n PRIMÀRIA

En aquesta activitat els fillets es converteixen en exploradors de la natura. Fer silenci, anar a poc a poc, escoltar, ensumar, observar aus amb el telescopi i anar tot sols per un petit itinerari,... seran algunes de les coses que hauran de fer per aconseguir el diploma d'exploradors.

LA MAR

Tot l'any 3r i 4t PRIMÀRIA

El joc de la tortuga de la mar ens servirà per acostar-nos al coneixement d'aquest animal i els impactes ambientals que l'afecten. Observarem i classificarem el que trobem damunt l'arena, i construirem una xarxa tròfica marina en la qual cada alumne serà un dels organismes que la formen.

TALLER D'AROMES

Tot l'any 4t PRIMÀRIA

Les plantes aromàtiques que trobam al Parc natural i les seves qualitats seran el punt de partida d'aquest taller. Després de conèixer algunes d'aquestes plantes els al·lots experimentaran amb les essències i elaboraran un cosmètic natural a partir d'aquestes.

EL FAR DE FAVÀRITX

Tot l'any 5è i 6è PRIMÀRIA

Perquè serveixen els fars, com funcionen avui en dia, i quina era la feina dels farolers antigament seran algunes de les coses que descobriran els alumnes en aquesta activitat. Guiats pel propi faroler visitaran l'exposició de peces antigues i pujaran al far.

S'ALBUFERA DES GRAU

De novembre a febrer 5è i 6è PRIMÀRIA

En aquesta activitat observarem aus amb el telescopi i els alumnes coneixeran les característiques de la duna mòbil, la duna fixa i dels elements que configuren s'Albufera des Grau.

LES AUS

De novembre a febrer ESO

A més de l'observació directa d'aus a s'Albufera, en aquesta activitat tractarem de conèixer diferents aspectes de les aus i el seu comportament: la seva morfologia, les migracions i els impactes ambientals que les afecten.

INSCRIPCIÓ

Podeu trobar el **full d'inscripció** a la web d'IBANAT (oferta educativa) www.ibanat.caib.es. Envieu-lo per correu-e i us farem arribar la confirmació o ens posarem en contacte amb vosaltres en el termini d'un mes (si no és així, contacteu amb nosaltres). Les inscripcions es faran per ordre d'arribada.

INFORMACIÓ

PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU
Tel 971 17 77 05 i 609 60 12 49
educacioambientalesgrau@gmail.com

Imatge 3. Fulletó de les activitats destinat a centres educatius.

Dades de participació dels Centres educatius

Aquestes són les dades de participació a les activitats d'educació ambiental dels centres educatius al parc durant 2014.

Mestres

Els mestres que han participat a les activitats (no computats en les dades dels alumnes) són un total de 284.

Activitats prèvies

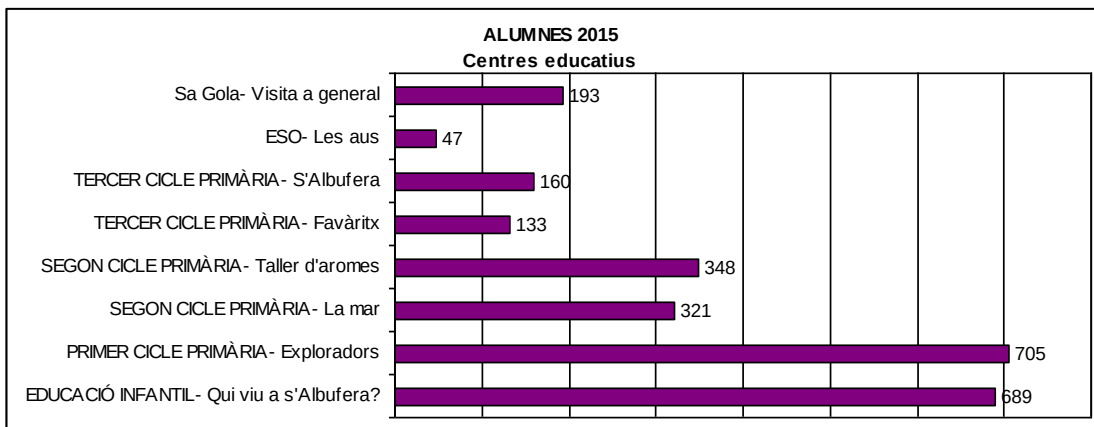
La majoria d'activitats que es realitzen al parc compten amb una activitat prèvia en la qual una educadora ambiental es desplaça al centre educatiu uns dies abans de la sortida. Es tracta d'una sessió d'una hora amb cada grup que posteriorment visitarà el parc. La finalitat d'aquestes activitats és introduir, presentar i motivar la futura visita. Duran el curs escolar es destinen els dilluns a aquestes visites als centres educatius. Enguany s'han realitzat 86 visites prèvies atenent un total de 1955 alumnes.

Activitats prèvies	1955
Activitats al parc	2596
Mestres	284
TOTAL	4835

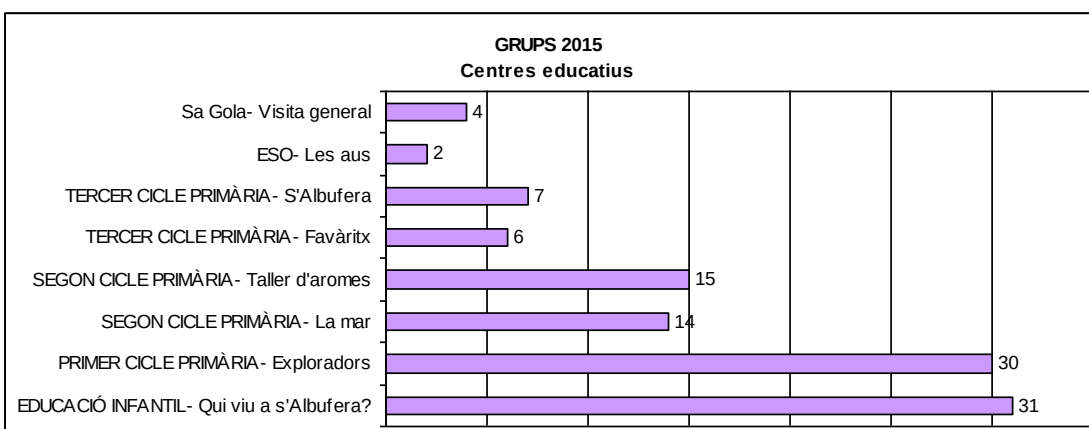
Taula 5. Participants dels centres educatius 2015.
Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau

Activitats al parc

Es tracta pròpiament de les activitats que es realitzen al parc natural. Els grups són rebuts per les educadores ambientals per dur a terme les activitats. En la majoria de casos un grup està atès per dues educadores per tal partir-lo i d'aquesta manera baixar la ratio a la meitat. Han participat en aquestes activitats un total de 2596 alumnes de 109 grups.

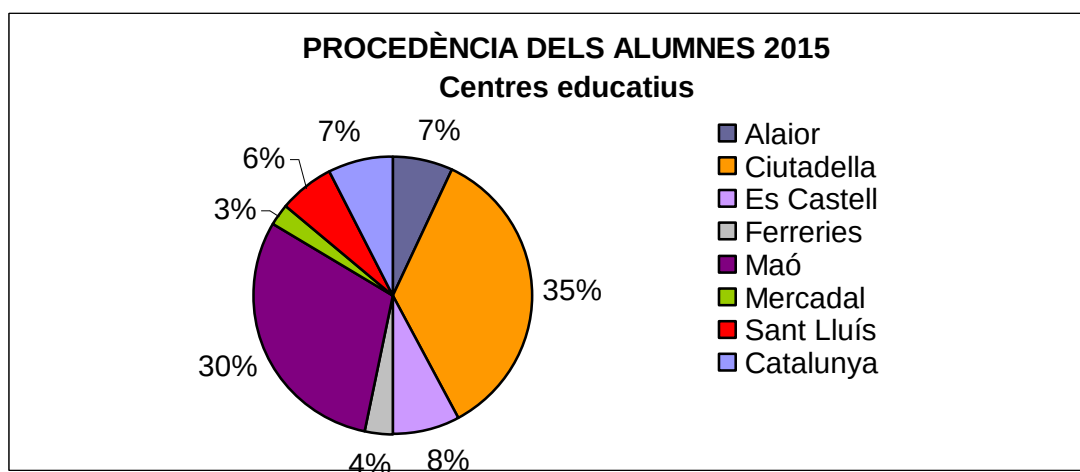

Gràfic 12. Distribució d'alumnes per activitat i Novell educatiu. *Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau*

Gràfic 13. Percentatge de procedència dels alumnes participants. *Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau*

Procedència dels alumnes dels centres educatius participants.

Gràfic 14. Percentatge de procedència dels alumnes participants. *Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau*

Avaluació de les activitats per part dels mestres

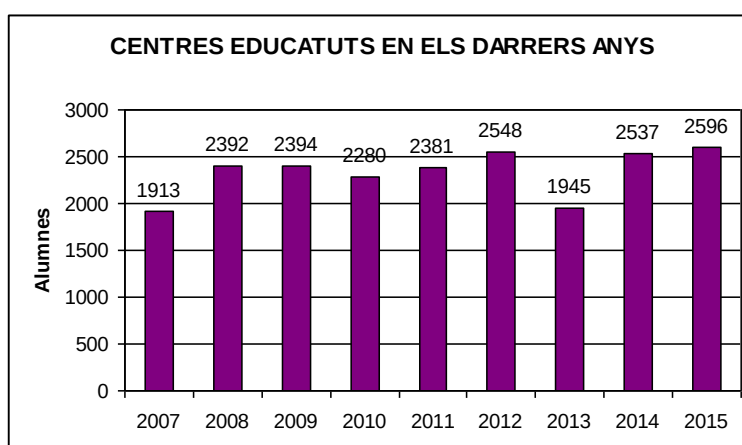
Després de cada activitat s'entrega una enquesta valorativa de l'activitat al mestre o professor responsable del grup. A continuació les dades més significatives:

ACTIVITATS ESCOLES	NIVELL	Activitat prèvia	Activitat al parc
Qui viu a s'Albufera?	4 anys	9,3	9,4
Els exploradors de la natura	2n de primària	9,4	9,5
La mar	3r i 4t de primària	8,9	8,7
Taller d'aromes	4t de primària	-	9,8
El far de Favàritx	5è i 6è de primària	8,7	9,6
S'Albufera des Grau	5è i 6è de primària	9	9,7

Taula 6. Mitjanes de la valoració de l'1 al 10 de les activitats realitzades pels centres educatius per part del docent responsable de l grup. Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau

Valoració per part de l'equip d'educació i interpretació ambiental

La quantitat d'alumnes atesos per l'equip d'educació i interpretació ambiental del parc ja fa anys que amb petites oscil·lacions ha assolit sostre (exceptuant l'any 2013 que l'equip va quedar reduït a la meitat). Si és veritat que s'atenen pràcticament el 100% de les sol·licituds, també ho és el fet que en aquests darrers anys no s'ha volgut augmentar l'oferta (ni amb més cursos ni amb noves activitats) ja que amb el personal actual que forma l'equip, dues persones, l'augment de la demanda que generaria més oferta no es podria atendre. Ara mateix l'única manera d'incrementar les xifres d'alumnes atesos seria augmentant el personal d'educació ambiental.

Gràfic 15. Alumnes dels centres educatius que han participat a les activitats d'educació ambiental ens els darrers anys.

Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau

Activitats destinades al públic en general

L'equip d'educació i interpretació ambiental realitza activitats dirigides al públic general durant tot l'any.

- Visita guiada a s'Albufera. Estiu
- Sortida en caiac. Estiu
- Activitats d'agenda. Dos o tres dissabtes al mes durant tot l'any
- Gimcana des Grau. Festes des Grau (juliol)

Entre els mesos de gener i setembre el preu per participar a les activitats va ser d'entre 4 i 8 euros, essent més reduït per als menors de 13 anys, i gratuït quan les activitats coincidien amb la celebració d'una efemèride (Dia Mundial de les zones humides, Dia europeu dels parcs, Diada de les Illes Balears...). A partir del 13 d'octubre totes les activitats van passar a ser gratuïtes excepte els tallers (4 euros per adults, 2 euros de 4 a 12 anys i gratuït de 0 a 3 anys) i les activitats amb transport.

Difusió de les activitats

De cada activitat s'ha realitzat un cartell i se li ha donat difusió pels següents mitjans:

Mailing mensual a

- premsa i mitjans de comunicació locals
- entitats (associacions, escoles, IES, biblioteques, ajuntaments,...) als que s'ha demanat que l'imprimissin i pengessin el cartell si trobàvem que les activitats podien ser d'interès dels seus usuaris
- particulars (del llistat d'adreces que hem anat recollint dels participants a les activitats que en realitzar l'enquesta de satisfacció han volgut ser inclosos en aquest directori d'adreces-e).

Web de la caib www.balearsnatura.com, twitter i facebook de balears natura fins a l'octubre, moment en què ibanat decideix deixar d'emprar aquestes pàgines i passa a emprar la web www.ibanat.caib.es i facebook d'Ibanat.

Webs que recullen activitats de caire cultural i turístic (agendes d'activitats).

En concret, per a les activitats d'estiu (visites guiades i sortides en caiac) s'ha fet entrega del cartell en paper i fulletons a les Oficines d'informació turística. Els cartells també s'han penjat en alguns establiments.

Imatge 4, 5 i 6 . Cartells de les activitats destinades al públic general. A partir d'octubre es van eliminar totes les referències a Balears Natura.

Inscripció

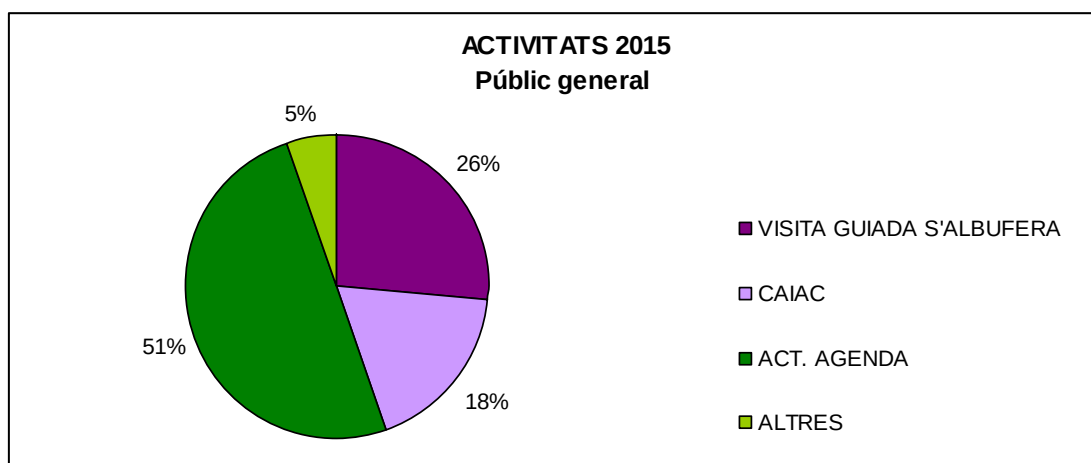
Els interessats en participar a les activitats s'inscriuen telefonant o enviant un correu electrònic al parc.

Dades de participació del públic general

A continuació es mostren les dades de participació a les activitats destinades al públic en general.

ACTIVITATS ANY 2015	GRUPS	PARTICIPANTS
VISITA GUIADA S'ALBUFERA	25	389
CAIAC	12	269
ACTIVITATS D'AGENDA	27	731
ALTRES (Gimc., centre de malalts mentals, ...)	3	79
TOTAL	67	1468

Taula 7. Participants a les diferents activitats. *Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau*

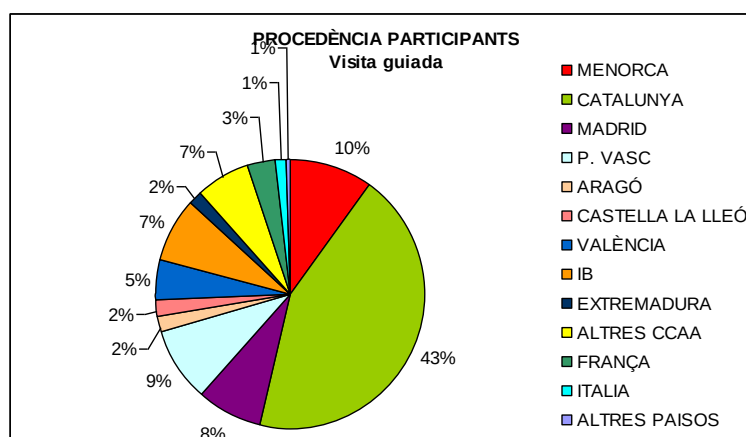
Gràfic 16. Percentatge de participants a les diferents activitats. *Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau*

Visita guiada a s'Albufera des Grau

En aquesta activitat es visita l'exposició del centre de recepció i es recorre l'itinerari de sa Gola. Es dona una visió general del parc i de s'Albufera, durant el recorregut es parla de molts aspectes (espais naturals protegits, parc natural, albufera, flora i fauna, adaptacions ecològiques, història del parc, dunes, platges i posidònia...). Aquesta activitat es realitza bàsicament a l'estiu, i els participants procedeixen principalment del turisme nacional que visita l'illa (85%), el turisme estranger és molt poc (5%), i la població local participa poc en aquesta activitat (10%). Enguany s'han realitzat 25 visites amb un total de 389 participants (una mica més que l'any passat que van ser 325). De mitjana han participat unes 15 persones per grup.

Oferta i horaris de les visites guiada a l'estiu:

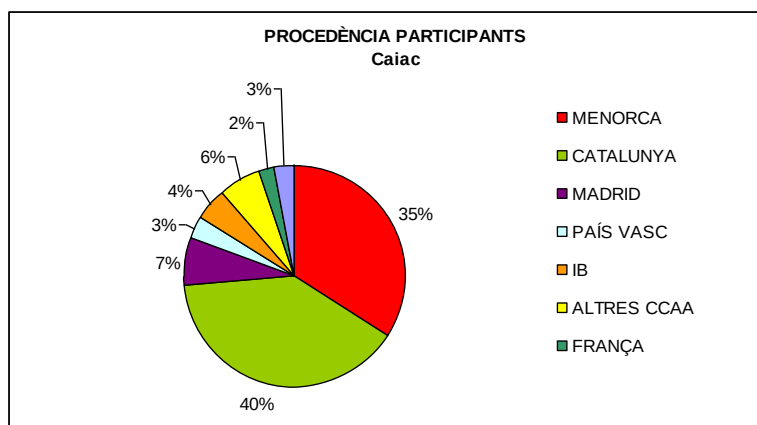
Dimarts	10h català
Dimecres	10h castellà
Dijous	18h castellà

Gràfic 17. Procedència dels participants a la visita guiada. Font i elaboració: PN de s'Albufera des Grau

Sortida en caiac

En aquesta activitat es realitza una sortida marina amb caiac per la costa del parc, sortint des Grau i aturant a l'Illa d'en Colom. Aquesta activitat és realitzada amb col·laboració de l'empresa local Menorca ne Kayak. Durant l'itinerari es parla dels aspectes marins més rellevants, de dunes i platges, posidònia, sargantanes endèmiques... Aquesta activitat es duu a terme una vegada a la setmana aproximadament durant l'estiu. La participació és mixta: local (35%) i turisme (65%). Aquest estiu s'ha realitzat en 12 ocasions (quatre més que l'any passat) passant de 191 al 2014 a 269 participants el 2015.

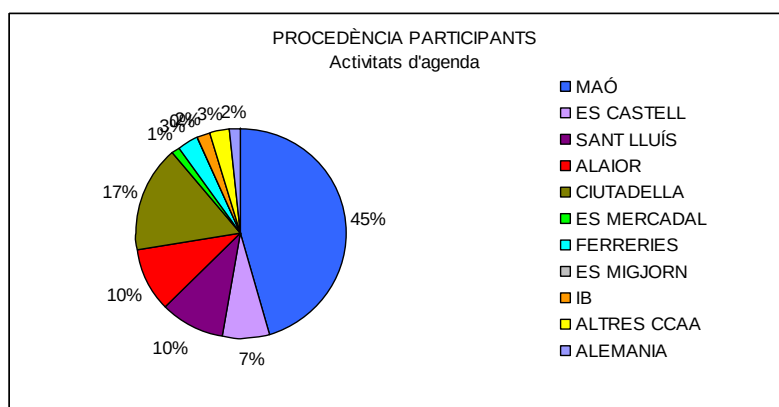
Gràfic 18. Procedència dels participants a les sortides en caiac. Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau

Gimcana des Grau (població infantil des Grau)

Aquesta activitat, dirigida a la població infantil des Grau, s'ha realitzat, com cada any coincidint amb les Festes des Grau, enguany dissabte 1 d'agost, amb la col·laboració de l'AAVV i un grup de joves des Grau (16 al·lots). Han participat 43 fillets.

Activitats d'agenda

Les activitats d'agenda del parc són un seguit d'activitats destinades especialment a la població de l'illa, que es realitzen dos o tres dissabtes al matí al llarg de tot l'any excepte juliol i agost. Són activitats molt diverses, destinades a un públic general amb la intenció de donar a conèixer diferents aspectes rellevants del parc amb activitats de caire interpretatiu i alhora lúdic, i sovint amb la participació de ponents externs al parc. Enguany s'han realitzat 29 activitats amb un total de 731 participants.

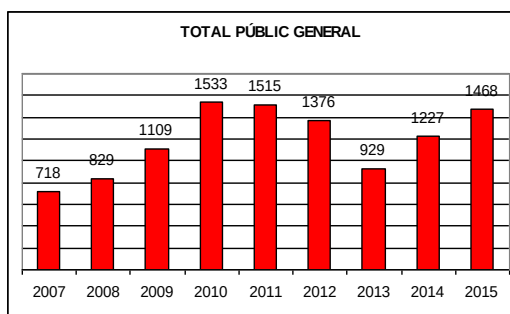
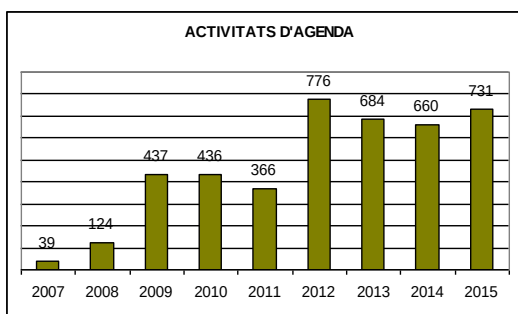
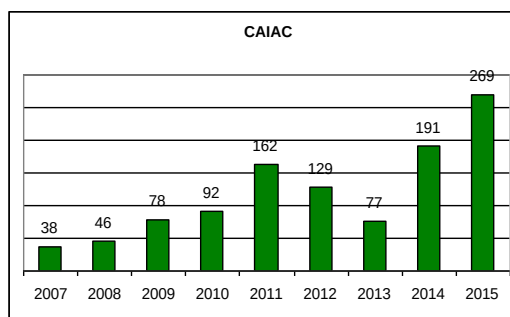
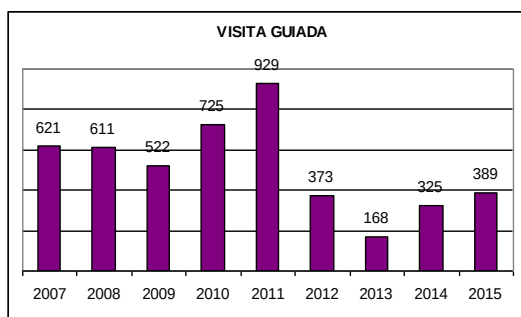
Gràfic 19. Procedència dels participants a les activitats d'agenda. Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau

Aquestes són les activitats realitzades durant el 2015.

ACTIVITATS D'AGENDA	GRUPS	PARTICIPANTS
LES DUNES	1	33
COSMÈTICA NATURAL 1	1	19
GESTIÓ DE S'ALBUFERA	1	20
SALINES DEL PARC	1	28
IMPRONATURA	1	49
VINYES I VINS	1	24
FAR DE FAVÀRITX	8	246
ORQUÍDIES	1	19
ARQUEOLOGIA	2	48
PLANTES COMESTIBLES	1	24
EXOTIC INVASIVE	1	10
TORRENTS	1	24
RASTRES	1	30
TONDRE BENS	1	26
LES AUS	1	29
FEM NINOTS	1	26
BOLETS	1	27
COSMÈTICA NATURAL 2	1	16
TALLER DE LLANA	1	33
SORTIDA EN CAIAC	12	269
VISITA GUIADA	25	389
GIMCANA I ALTRES	3	79
TOTAL PÚBLIC GENERAL	67	1468

Taula 8. Participants a cada una de les activitats. *Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau*

A continuació veiem l'evolució de les dades de participació al llarg dels anys. Cal tenir en compte que el total recull la suma de la visita guiada, caiac, activitats d'agenda i altres activitats com la gimcana des Grau.

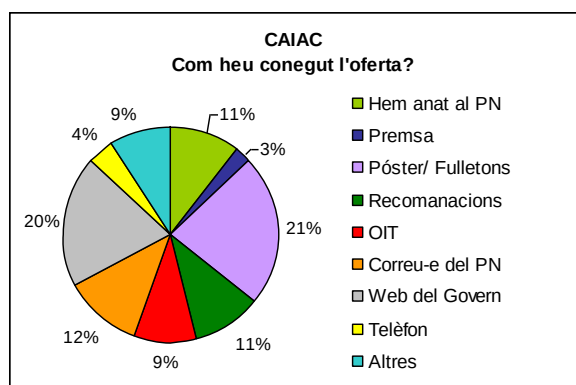
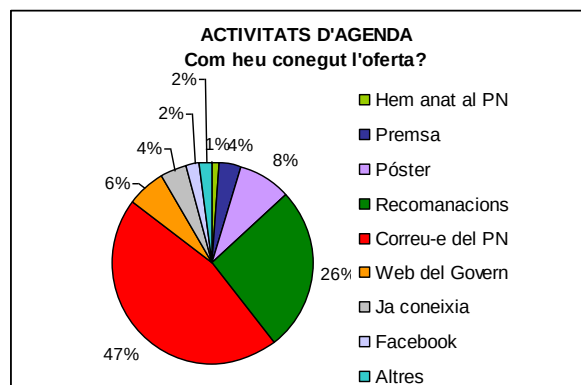
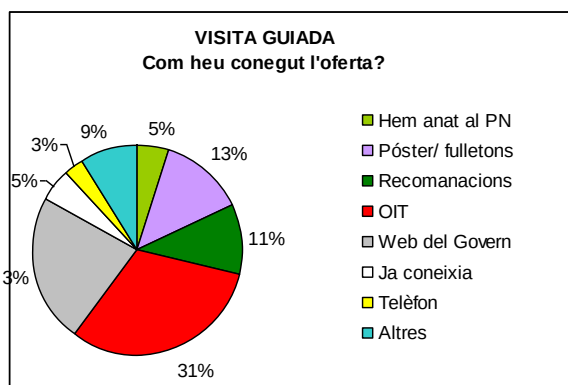
Gràfics 20, 21, 22 i 23. Participants a les activitats en els últims anys. *Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau*

Avaluació de les activitats per part dels participants

Després de cada activitat s'entrega una enquesta valorativa de l'activitat als participants. A continuació les dades més significatives:

ACTIVITATS D'AGENDA	Personal encarregat de conduir l'activitat	Valoració del conjunt de l'activitat
LES DUNES	9,3	9,3
COSMÈTICA NATURAL 1	7,8	8
SALINES DEL PARC	9,4	9,3
IMPRONATURA	9,2	10
VINYES I VINS	9,5	9,5
FAR DE FAVÀRITX	9,6	9,7
ORQUÍDIES	9,2	9,3
ARQUEOLOGIA	9,9	9,8
PLANTES COMESTIBLES	9,4	9,4
TORRENTS	9,6	9,6
RASTRES	9,6	9,4
TONDRE BENS	9,5	9,5
LES AUS	10	9,8
FEM NINOTS	10	10
BOLETS	8,7	8,9
COSMÈTICA NATURAL 2	9,2	9,4
TALLER DE LLANA	9,4	9,4
CAIAC	8,8	9,1
VISITA GUIADA	9,4	9,1

Taula 8. Mitjanes de la puntuació (de l'1 al 10) donada per part dels participants a diferents aspectes de les activitats al parc. Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau

Gràfics 24, 25 i 26. Com han conegut l'oferta els participants a les activitats. Font i elaboració; PN de s'Albufera des Grau

Valoració per part de l'equip d'educació i interpretació ambiental

Analitzem les dades de participació segons les activitats al llarg dels darrers anys:

Visites guiades. El gran descens l'estiu del 2012 coincideix amb l'inici de pagament de les activitats (visita guiada 4 euros). L'estiu de 2013 l'equip d'educació ambiental va quedar reduït a la meitat (una sola persona) ja que no es va cobrir el permís de maternitat de l'altre educadora. A partir d'allà es veu una tendència a la recuperació, que esperem que s'accentui el proper estiu de 2016 ja que serà el primer des de 2012 en què les visites guiades tornaran a ser gratuïtes.

Caïac. L'augment de la participació ha anat en relació a l'augment de les visites programades. I ha estat la creixent demanda la que ha fet que de les 8 visites programades en un primer moment se n'hagin acabant realitzant 12. De cara al 2016 ja se n'han programat 12 directament.

Activitats d'agenda. Totes les activitats d'agenda programades han tingut molt bona resposta i tots els grups s'han omplert i han generat, en moltes ocasions, llargues llistes d'espera. Amb l'actual plantilla és complicat augmentar més l'oferta.

Un dels objectius per a l'any 2016 serà augmentar les xifres de participació a les visites guiades ja que amb l'equip d'educació ambiental actual encara hi ha marge per atendre moltes més persones. Pel que fa les altres activitats estan pràcticament al seu sostre.

3.4. Àrea d'investigació i seguiment

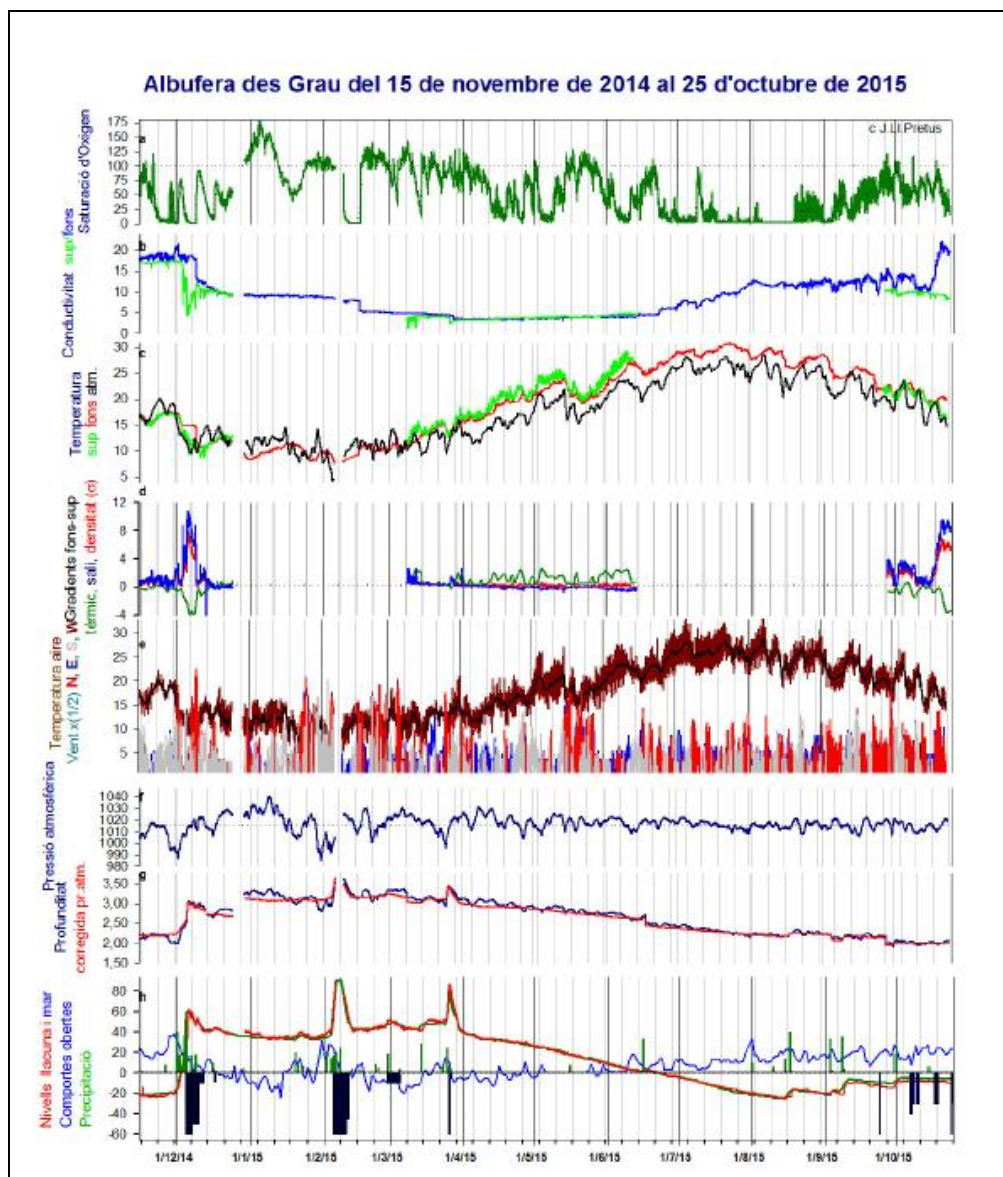

3.4.1 Programa de seguiment de les condicions fisico-químiques i biològiques de la llacuna de s'Albufera des Grau

El programa de monitoreig de s'Albufera des Grau de l'any 2015 s'ha ampliat respecte a altres anys atenent a les prescripcions establertes en el PORN del parc natural de s'Albufera des Grau. Així enguany el programa s'ha dividit en tres grans eixos, seguiment dels paràmetres hidrològics, seguiment dels paràmetres químics i seguiment dels paràmetres biològics.

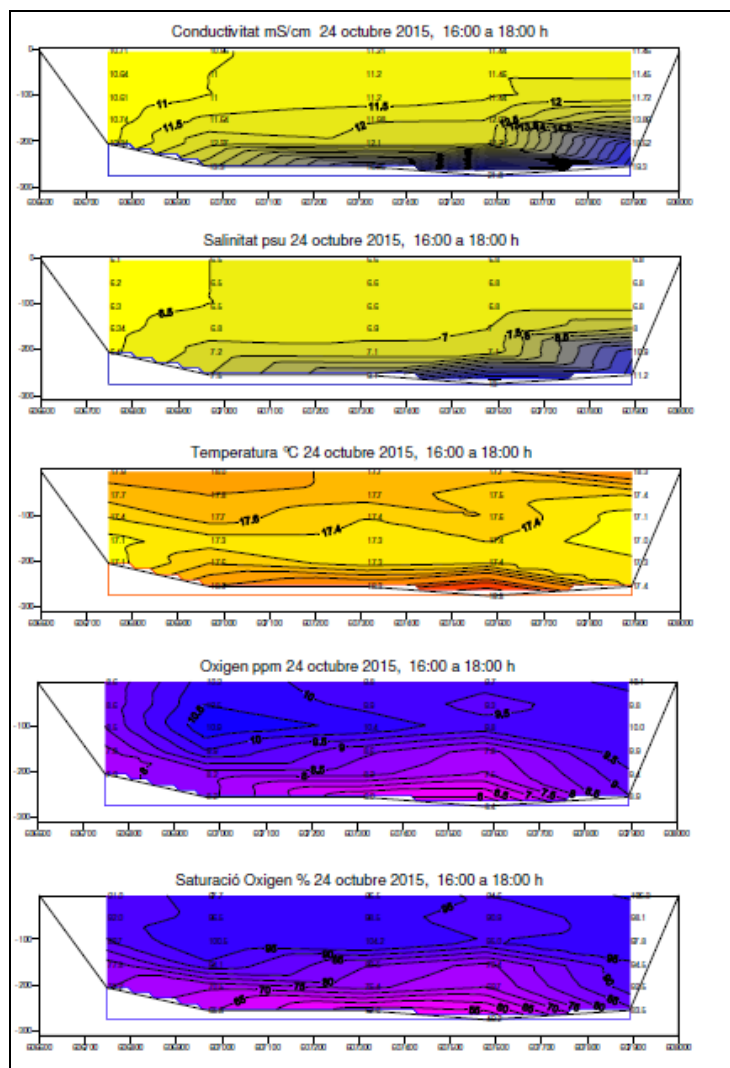
Paràmetres hidrològics

D'una banda s'han obtingut periòdicament les dades en continu dels sensor de conductivitat i temperatura en superfície i de conductivitat, nivell, temperatura i oxigen de la sonda multiparamètrica instal·lada en fondària. D'altra banda s'han duit a terme 9 transsectes seguint l'eix E-W de la llacuna en que s'han mesurat les dades de diferents punts de la llacuna i a diferents profunditats. En aquests transsectes es mesurava la conductivitat-salinitat, la concentració d'oxigen i la temperatura, obtenint-se uns perfils estimats de les condicions físiques de tota la llacuna.

Grafic 1: Presentació de les dades dels sensors en continu durant l'any 2015. Font i Elaboració: Fundació Bosch i Gimpera- UB.

Quant als resultats de la campanya cal destacar que els períodes d'anòxia al fons han estat bastant curts i tan sols s'ha detectat una situació d'anòxia durant la primera quinzena del mes d'agost.

Gràfic 2: Perfils horitzontals i en fondària de diferents paràmetres resultat del transecte fet el 24/10/15.
 Font i Elaboració: Fundació Bosch i Gimpera- UB.

Paràmetres químics

S'han analitzat les concentracions dels nutrients essencials, amoni i nitrats, en diferents punts de la llacuna i en quatre campanyes. Les dues fonts d'amoni principals són les aportacions d'aigües carregades de purins procedents de la conca hidrogràfica i per altre banda com a subproducte de les condicions reductores de les capes profundes estratificades davant la manca d'oxigen.

Paràmetres biològics

D'una banda s'ha mostrejat plàncton, invertebrats bentònics i del litoral. D'altre banda s'han dut a terme campanyes de captura i recaptura de peixos i finalment s'ha elaborat una mapa de cobertures de macròfits.

Peixos

Durant les 4 campanyes s'han capturat 257 exemplars de 4 espècies: 178 *Atherina boyeri*, 1 *Chelon labrosus*, 77 *Liza ramada* i 1 *Mugil cephalus*.

Plàncton

Es va mesurar el biovolum de plàncton i es va analitzar la composició de les comunitats. Els resultats mostren que durant l'hivern predomina el plàncton de mida gran com ara *Daphnia magna*, *Arctodiaptomus wierzejsky* etc. A mesura que avança l'estiu les espècies són substituïdes per espècies de mida petita i típiques d'aigües més salines. La conclusió principal es que la riquesa de plàncton disminueix molt a partir de salinitats que superen els 6-7 g/l.

Invertebrats bentònics

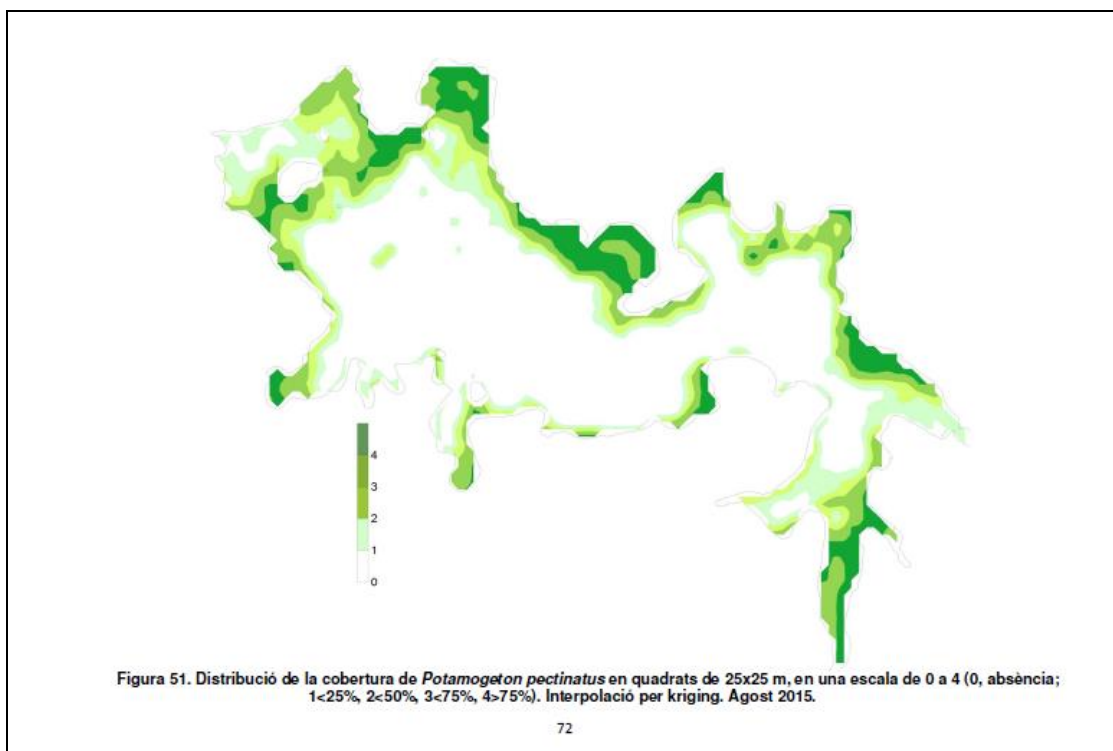
Es van fer mostrejos amb draga a 5 punts de la llacuna inclosa la gola, els resultats mostren una composició específica pobre de la fauna bentònica dominada per quironòmids (moscards sense punxó) i freqüentada de forma irregular per crustàcis peracarids com *Gammarus aequicauda* i *Sphaeroma hookeri*.

Invertebrats litorals

La composició específica de la fauna que es troba entre la vegetació del litoral és més rica que en el cas del bentos i a més dels quironòmids i dels crustacis s'hi afegeixen diverses espècies d'insectes i gasteròpodes d'aigües dolces.

Macrofits

A finals d'agost es va fer un mostreig de tota la llacuna per analitzar la cobertura de *Potamogeton pectinatus* resultant que un 45 % de la superfície de la llacuna no tenia recobriment vegetal apreciable, mentre que un 25% tenien una recobriment vegetal del 100%.

Gràfic 3: Distribució de la cobertura de macròfits a finals d'agost.

3.4.2 Anàlisi de les poblacions d'Ocells i papallones de les zones incloses en el programa pilot de recuperació de cultius i modificació de coberta vegetal al parc natural de s'Albufera des Grau

Durant el 2014 es va procedir a la recuperació d'antigues zones de cultiu de les finques de Llimpa i Santa Matrona i la modificació de les cobertes forestals d'algunes tanques. En relació amb aquestes actuacions s'ha pretès analitzar durant l'any 2015, quin és l'impacte sobre la fauna, és a dir si augmenta la biodiversitat respecte la situació anterior, si augmenta més en el cas de les modificacions de coberta que no pas a les recuperacions de cultiu, etc. Les àrees d'actuació van ser cinc en total i en cadascuna d'elles es van fer punts d'escolta per determinar la composició específica d'ocells i transsectes BMS per determinar la composició específica de les papallones. Mentre que l'anàlisi dels ocells va ser encarregat a la SOM (Societat Ornitològica de Menorca. Els resultats

Papallones

A les següents taules es pot veure com abans de les actuacions només es van trobar tres espècies diferents de papallones en el conjunt de les 5 zones i un total de 14 individus, mentre que després de les actuacions es van comptabilitzar fins a 9 espècies de papallones i 24 individus. Per tipus d'actuació la modificació de coberta sembla ser la que més afavoreix la

biodiversitat de papallones. En canvi les recuperacions de cultius sembla que no tenen massa impacte en la biodiversitat de papallones.

Els resultats obtinguts del nombre total de papallones comptabilitzades dins cada àrea d'actuació són els següents.

	C.recepció. Modificació coberta		Menjadora antiga. Modificació coberta		Bruguerar Recuperació Cultius		It. Vermell Recuperació Cultius		Sta. Madrona z. Humida Cultius	
	11-04	16-04	11-04	16-04	11-04	16-04	11-04	16-04	11-04	16-04
<i>Gonepteryx Sp.</i>	1		1		1		1		1	
<i>Pararge aegeria</i>	1		1	4			1			
<i>G.cleopatra</i>				2						

Taula 2. Comparativa del nombre total de papallones dins les diferents àrees abans de les actuació (primavera 2014). Font i elaboració: PN s'Albufera de Grau

	C.recepció. Modificació coberta		Menjadora antiga. Modificació coberta		Bruguerar Recuperació Cultius		It. Vermell Recuperació Cultius		Sta. Madrona z. Humida Cultius	
	17-04	20-04	16-04	23-04	17-04	20-04	17-04	24-04	17-04	23-04
<i>Gonepteryx Sp.</i>	1								1	
<i>Pararge aegeria</i>	1		6	1			1	1		
<i>G.cleopatra</i>									1	
<i>Colias crocea</i>	1	2				1				
<i>Pieris brassicae</i>		1								
<i>Cynthia cardui</i>		1		1				1		

<i>C. pamphilus</i>		1								
<i>Lysandra bellargus</i>		1								
<i>P. icarus</i>			1							
<i>Pontia daplidice</i>				1						
<i>Lycaena phlaeas</i>							1	1		

Taula 2. Comparativa del nombre total de papallones dins les diferents àrees després de les actuacions.(primavera 2015) Font i elaboració: PN s'Albufera de Grau

Ocells

Les conclusions de l'estudi encarregat a la SOM assenyalen que s'ha detectat un increment en el nombre d'espècies d'ocells a les diferents zones estudiades després de les actuacions però una davallada en les densitats. D'altre banda també conclou que hi ha espècies que es veuen afavorides com el vitrac, la perdiu o el Sibilí mentre que les espècies més forestals com el ropit, el tord negre o la primavera disminueixen les seves densitats després de les actuacions.

3.4.5 Programa de seguiment de l'avifauna del Parc natural

Seguiment d'aus aquàtiques mitjançant censos visuals

Explicat a l'apartat de conservació.

Seguiment dels cens de parelles reproductores de gavina camagroga i de la resta d'aus nidificants als penya-segats litorals del parc

Durant l'any 2015 es va dur a terme un recompte de parelles de gavines al Parc natural per tal de completar el cens que es va fer a nivell balear. En el conjunt del parc es van censar 472 nius i 1436 exemplars adults dels quals un mínim de 974 tindrien capacitat reproductora. Pel que fa a l'evolució al llarg dels anys podem veure que el nombre de nius a l'illa d'en Colom (major colònia reproductora) ha baixat d'uns 489 als 375, mentre que el nombre d'exemplars adults va ser de 2319 el 2003, 2693 en el recompte del 2006 i 1436 en el recompte del 2015. Pel que va a la resta d'aus nidificants als penya-segats litorals s'han censat el 2015, 45 adults, 38 joves i 6 nius de *Phalacrocorax aristotelis* (les dades dels nius no són comparables amb les d'altres anys ja que aquest cens es va fer a la primavera i aquesta espècie inicia la reproducció a principis d'hivern). En qualsevol cas s'estima que hi ha una població reproductora al parc de 22 parelles, similar a la detectada pel personal del parc l'any 2013(22-25 parelles). Es va detectar un possible niu de miloca (*Neophron percnopterus*) el

que, de confirmar-se, suposaria la primera cita d'aquesta espècie des dels anys 80-90 en que es va detectar la darrera parella de miloca criant al parc. També es van detectar 4 nius de falco (*Falco peregrinus*) i 7 de *F. tinunculus*, 17 parelles de *Monticola solitarius* (Mèl lera), entre 3 i 4 parelles de vinjola pàlida (*Apus pallidus*) i 3 parelles de corb (*Corvus corax*). Finalment només s'han detectat dues parelles de gavina corsa (*Larus adouinii*) però sense cap indici de reproducció.

3.5. Àrea de participació

3.5.1. Participació en efemèrides

Dia europeu dels parcs naturals

El 24 de maig es va celebrar aquesta efemèrides per tal de commemorar la declaració del primer Parc natural d'Europa, per açò l'equip d'Educació ambiental va organitzar un contacontes anomenat Els pirates i el tresor de la natura.

Dia de les Illes Balears

Amb motiu de la celebració de la diada de les Illes Balears, 1 de març, es va organitzar un altre contacontes al Centre d'interpretació del Parc, en aquest cas titulat Contanimats.

Dia mundial de les papallones

Amb motiu d'aquesta efemèrides, que es celebra el 9 de juny, el Parc natural i l'OBSAM-IME (Observatori Socioambiental de Menorca – Institut Menorquí d'Estudis) van organitzar una activitat dedicada a conèixer la importància de les papallones com a bioindicadores i a identificar les principals espècies.

Dia mundial del Medi Ambient

Participació en la Fira de Medi Ambient els dies 6 i 7 de juny organitzada per l'Ajuntament de Maó, amb una paradeta informativa a la Sinia Costabella

Dia internacional de les aus

Amb motiu d'aquesta efemèrides, el 4 d'octubre es va organitzar l'activitat *Conèixer les aus* i que va consistir en una visita guiada a la llacuna de s'Albufera des Grau, per observar aus.

Dia mundial de les zones humides

El dia 1 de febrer es va celebrar aquesta efemèrides en que l'equip d'Educació ambiental va organitzar una sortida a la zona de les Salines de Mongofra.

3.5.2 Conveni anual de l'obra social de La Caixa

Aquesta entitat, en el marc d'aquest conveni finança projectes de conservació que es duguin a terme en Espais Naturals Protegits amb persones amb risc d'exclusió Social.

Per tal de materialitzar una part de les clàusules d'aquest conveni que anualment signa el Govern de les illes Balears amb la Fundació "Obra Social" de la Caixa, es va col·laborar en la tramitació de l'expedient de contractació per l'execució del projecte de l'any 2015, anomenat <<Eliminació de deixalles

i de flora al·loctona del litoral i els itineraris, del PN de s'Albufera des Grau>>. Finalment aquest contracte va ser signat entre IBANAT i la Fundació de Discapacitats de Menorca. Les tasques duites a terme en el marc d'aquest conveni s'han exposat en altres apartats (conservació i manteniment).

3.5.3 Convocatòria del Comitè de seguiment del projecte LIFE+BOSCOS

Com a membre del Comitè de Seguiment del projecte, el director del PN, va assistir el 20 de febrer i el dia 24 d'abril, a la reunió del comitè. El director del PN, va assistir igualment a la jornada de clausura del projecte el 26 de juny de 2015.

3.5.4 Fòrum Mongofra sobre gestió sostenible i aprofitament dels recursos forestals.

Mes de 50 persones representants de la política, entitats socials i culturals, van participar el dia 18 de juliol a la finca Mongofra Nou, a la primera edició del Fòrum de Menorca dedicat a l'economia i al medi ambient, organitzat per la Fundació Rubió i Tudurí Andromaco i Es Diari.

El Parc natural de s'Albufera des Grau va estar representat per la presidenta de l'Autoritat de Gestió, Sra. Caterina Amengual i Morro, pel director del Parc natural de s'Albufera des Grau i pel responsable d'IBANAT a Menorca.

3.5.5 Assistència a la reunió per a la revisió del PAE 2015

El director del PN, va presentar per a la revisió, a la seu de la Direcció general de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic, el PAE 2015 del Parc natural de s'Albufera des Grau.

3.5.6 Assistència al seminari formatiu i debat sobre la reserva de biosfera de Menorca

El director del Parc natural, va assistir, al centre de convencions des Mercadal el dijous 24 de setembre a la sessió.

3.5.7 Assistència a la direcció Insular d'Economia, Medi Ambient i Caça

El personal d'Educació Ambiental del PN, va participar en la jornada de portes obertes en las bodegas i vinyes de Menorca, organitzada pel Consell Insular de Menorca el dia 1 de març. Van explicar al visitants de la finca Sa Cudia Nova de l'àmbit del PN, es van explicar les característiques de la producció de vi.

3.5.8. Entrevista al director del PN per part d'IB3 TV

Dia 16 d'octubre el director del PN, va ésser entrevistat, en relació al tancament per causa d'un temporal de sa Gola i l'apertura de la mateixa amb maquinària, per permetre la sortida dels peixos al mar.

3.5.9. Participació en la Jornada al PN de las Trobades Científiques de la Mediterrània

Dia 09 d'octubre el director del PN, va participar en la visita dels científics participants i els i va explicar el funcionament de la dinàmica hídrica de la llacuna de s'Albufera.

3.5.10. Participació en la celebració del 22è Aniversari de la Reserva de la Biosfera.

Dia 7 d'octubre, el director del PN, va participar de la celebració en la Sala de Plens del Consell Insular de Menorca.

3.5.11. Participació en la jornada de coordinació d'Espais Naturals i Biodiversitat i IBANAT

Es va celebrar a la seu de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, el dia 18 de novembre, una sessió de coordinació per tractar els valors que sostenen els espais naturals.

Per part del Parc Natural de s'Albufera des Grau i van participar el seu director i el facultatiu tècnic.

3.5.12 Participació en el recompte d'usuaris del Camí de Cavalls organitzat per l'OBSAM

El personal del parc va participar en el recompte d'usuaris del camí de cavalls fet durant l'agost de 2015. El personal del parc va cobrir l'estació de l'Arenal de Morella i l'estació de Pou d'en Caldés.

3.6.Àrea de manteniment

3.6.1 Programa manteniment i neteja dels sistemes costaners i sistemes dunars

- Com cada any, s'han fet neteges dels sistemes dunars, roquissars i macars del Parc. Enguany en aquestes neteges han participat tant la brigada del Parc Natural com una brigada de persones amb risc de d'exclusió social finançada per l' Obra Social de La Caixa. Els punt netejats han estat: Cala Avellana, Cala Avellaneta, Illots de sa Cabra, Cala Pou d'en Caldés, Caló des Peix, s'Escala, Es Portixol, Cala Cavaller, Tamarells Nord i Sud, Rambles, sa Torreta, litoral d'Ets Armaris, Illa d'en Colom, Illes d'Addaia, litoral Est de s'Albufera, les Salines d'Addaia, l'Arenal d'en Moro i Tortuga, platges i macars de Mongofre nou, platjes de l'illa d'en Colom, litoral de s'Albufera i de sa Gola. S'han extret al voltant de 20 m³ de plàstics i altres residus. L'empresa concessionària de la neteja de platges i costes de Menorca, ha estat l'encarregada d traslladar els residus extrets a l'abocador de Milà.
- A la zona de Favàritx, s'han fixat alguns postes caiguts de delimitació del sistema dunar de l'Arenal de Morella i Presili.
- La brigada han duit a terme una revisió de tots els elements de delimitació sistema dunar des Grau i Tamarells nord i han fixat alguns postes que estaven fluixos.

3.6.2 Programa de manteniment i neteja dels camins i itineraris

Una brigada de la "Fundació Discapacitats de Menorca" en el marc del Conveni Anual que es signa entre la Fundació La Caixa i el Govern Balear (Obra Social la Caixa, 6è conveni// any 2015), ha col·laborat amb la brigada del Parc Natural, en la neteja i manteniment dels itineraris. Concretament s'ha eixarmat els tres itineraris (Llimpa, Santa Madrona i Sa Gola), tots de forma manual i en ocasions puntuals, amb desbrossadores i motoserres. La brigada del IBANAT, també ha netejat el camí d'accés al Centre d'interpretació comprès entre la carretera de Maó - Es Grau i la rotonda dels itineraris verd i vermell i el camí de les casetes de pescadors. Quant a la periodicitat de les neteges cal dir que cada dilluns i divendres es fa una neteja completa de tot l'itinerari Blau de Sa Gola, atès que és el més transitat, mentre que els altres dos es netegen amb menor periodicitat.

3.6.3 Programa de manteniment i neteja dels aparcaments

Tant la brigada d'IBANAT com la brigada conveniada amb la Caixa han netejat tots els aparcaments que es troben a l'àmbit del Parc Natural, així com la zona de la mitgera que separa la marina de Sa Cudia Nova i l'aparcament de dalt del poble des Grau a finals de l'estiu, ja que acumula molta brutícia.

3.6.4 Programa de manteniment de maquinària i eines

S'han fet les feines pròpies de manteniment de la maquinària del Parc, motoserra, trituradora, desbrossadora, tractor, eines de tall, remolc i els vehicles(cotxes i embarcacions).

3.6.5 Programa de manteniment del Centre de recepció

Jardí de flora autòctona

Pel que fa al manteniment del jardí del centre de recepció, la brigada del Parc Natural, a portat a terme les següents tasques:

- Eliminació d'herbes, del jardí de flora autòctona
- Creació de nova planta autòctona de llavor
- Emblancat de l'era i totes les cantonades de mares.
- Aport d'adob i aigua a les alzines i olivera de devora l'era

Edifici

- Revisió i reparacions d'algunes parts del sistema elèctric de tot l'edifici del centre de recepció-exposició i de les oficines .
- Revisió i reparació de les portes i finestres de tot l'edifici del centre de recepció- l'exposició i de les oficines.
- Manteniment de l'apartament
- Reparació i manteniment del sistema de calefacció

Vial d'accés

- Desbrossada de tot el vial principal, començant al Centre d'Interpretació i finalitzant a la carretera Maó- es Grau, aproximadament 1000 metres.

3.6.6 Programa de manteniment dels elements etnològics

Conservació de l'entorn de les casetes de pescadors de sa Gola

- S'ha demanat la restauració a la Demarcació de Costes d'una paret que forma part de les estructures de corral utilitzades antigament per pescar dins de s'Albufera des Grau. Es tracta d'un element etnològic de gran valor.
- S'ha procedit a emblancar les casetes de pescadors i el pont de Sa Gola (entre comportes)

Imatge 1. Paret seca del camí d'accés a les casetes de pescadors netejada de vegetació

Neteja de la vegetació que tapava un antic pont de doble arcada

Durant les feines de neteja i manteniment del torrent de Na Bona es va arribar fins un pont que no es tenia coneixement de la seva existència. Aquestes pont estava totalment tapat per la vegetació i es va procedir a destapar-lo. En l'any 2015 en fet un manteniment de la vegetació per tal que no es continuï deteriorant.

3.6.7 Programa de millora de la zona agrícola pública

L'administració del Parc Natural, gestiona una petita zona agrícola pública situada a la finca de Santa Madrona. Durant el 2015 s'han llaurat les tanques i s'han sembrat de blat, la producció a sigut bona i s'ha deixat sobre el terreny per ser consumida per la fauna i per llavor. D'altre banda la brigada conveniada amb la Caixa ha executat les tasques de manteniment (desbrossat i neteja de vegetació) d'una modificació de coberta vegetal que es va fer l'any 2011.

3.6.8 Programa de manteniment i restauració de les comportes

S'ha fet el manteniment de totes les comportes per gestionar bé els paràmetres de funcionalitat ecològica de s'Albufera.

3.6.9 Restauració i alçat d'un tram del camí de l'itinerari de blau de Sa Gola

La brigada de biodiversitat/obres de l'IBANAT ha executat aquesta actuació cofinançada pel FOGAIBA, s'ha aixecat un part del camí de Sa Gola, amb la finalitat de fer compatible el pas d'usuaris i el manteniment del nivell de l'albufera per damunt dels 35 cm.

Imatge 2. Tram del camí de l'itinerari Blau de Sa Gola aixecat.

3.6.10 Neteja de torrents

Durant l'estiu del 2015 es va dur a terme una neteja d'un petit tram del torrent de na Bona. Concretament les tasques es van centrar en obrir un pas continu per l'aigua en un tram d'uns 0,5 km. Les feines van ser totes manuals i sols s'eliminaven les parts de la vegetació arbustiva o forestal que obstruïa la lliure circulació de l'aigua.

3.6.11 Restitució de les passarel·les del salicornia de sa Gola i construcció de un nou pont a sa Gola

La Demarcació de Costes a Les Illes Balears a portat a terme la substitució de las passarel·les del salicornia de sa Gola i a retirat el pont de fusta de sa Gola i a procedit a la construcció d'un de nou.

3.6.12 Altres feines

- Manteniment del camí que condueix a la menjadora del projecte LEADER pels milans i milloques, reparació que circumda l'espai, desbroçament de l'interior.
- Lectura dels indicadors del nivell de la llacuna i de la pluviometria de Favàritx i Sa Gola
- Neteja periòdica de Sa Gola (Posidonia, plàstics, fustes, papers...)
- Manteniment del corralet de Santa Madrona i la pujada al pou.
- Eixermar periòdicament els punts observació d'aus del Meliandro, Illot den Mel.
- S'ha enblancat el pont, portells i pou, del itinerari Blau.
- La brigada va esporgar, eixermar, retirar rebrots, triturar restes de poda de l'ullastrar que hi ha davant l'antic camí de Santa Madrona, fins arribar a una bassa temporal. Es va que tenir cura que la bassa no sigui visible del camí.
- A la tanca denominada coster de l'Infern (barrera al itinerari blau) es va comprovar l'existència de dos pins joves i es van eliminar. També, es van aixecar uns enderrossalls de la paret a un tram d'uns 100 metres.
- Desbrossament dels l'itinerari del BMS, a la zona de Santa Catalina i Es Grau.
- A la parcel·la del xalet enderrocat el 2009 es va eliminar Lavanda oficinalis.
- Manteniment del rec i aportar aigua als arbres replantats, manteniment de las plantes del viver, netejar d'herbes.
- Recollida de las fulles de palmeres després de que una empresa externa a procedit a la poda i crema de les mateixes.
- S'han retirat uns pins i rames, caiguts pel temporal de pluja i vent del mes d'octubre, de damunt el Camí de Cavalls al seu pas pel pinar entre el pont entrecomportes de Sa Gola i les platges des Grau.
- A la zona d'aparcament de la zona de Favàritx, s'han reparat varis pilons.

- Dia 26 de gener, el director del PN, van visitar la finca de Sa Boval, acompanyat pel President de la Junta Rectora Sr. Ainsa i el Propietari de la finca Sr. Seguí, ens va explicar l'estat del pont per intentar la seva restauració per part del propietari del mateix, l'Ajuntament de Maó.
- Es va procedir a la reparació de la porta de les oficines.

3.7.1 Vigilància Terrestre

Durant l'any 2015 el parc no va disposar de vigilants propis tot i que personal de l'IBANAT va dur a terme tasques d'informació als visitants del Parc sobre la normativa recollida en el PORN, durant alguns caps de setmana a les zones de major ús públic.

Petició de col·laboració vigilància cans en època de cria

Equip directiu i tècnic del parc va sol·licitar per escrit la col·laboració del cos d'Agents de Medi Ambient i del SEPRONA de la Guardia Civil, per tal de reduir la presència de cans a les zones humides del parc durant l'època de cria atès que tot i estar prohibida de forma expressa pel PORN, tant a la zona d'Addaia com a la zona de Sa Gola, la presència de cans continua sent un greu problema per als ocells.

3.7.2 Vigilància Marina

Durant el 2015, s'han fet algunes sortides per l'Àrea marina del parc amb l'agent de Medi Ambient. En aquestes sortides es va vetllar perquè, les embarcacions no fondegessin sobre praderies de posidònia o a les zones prohibides i perquè els pescadors submarins no pesquessin sense autorització o incomplint-ne les condicions.

3.8.1 Informes, autoritzacions i altres expedients

El personal tècnic del parc natural ha informat a les administracions de les llicències d'obra i altres projectes que s'han realitzat dins l'àmbit del parc.

Durant l'any 2015 s'han emès, 127 informes tècnics, 12 dels quals són relatius a llicències d'obres i protecció hidrològica de dins els límits del Parc natural de s'Albufera des Grau, 6 informes per investigacions i seguiments, 31 informes de lleure i ús públic, 4 de medi marí, 55 de pesca submarina, 5 d'altres informes, 8 de denúncies, 6 de Xarxa 2000.12 de cartes i oficis.

Llistat d'informes PORN en relació a ús públic

- Informe en relació a la sol·licitud d'autorització per realitzar la "Trail Camí de Cavalls de Menorca", a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau, per part del Club XTREM Menorca Atletisme.

Favorable amb condicions

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització a favor de l'Institut Menorquí d'Estudis, per a realitzar una visita guiada dins l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització a Excursiones Menorca S.L per a realitzar excursions amb vehicles Land Rover a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització per realitzar senderisme al itinerari de sa Gola, a l'àmbit del PN de s'Albufera des Grau a favor de l'empresa Viajes Apolo

Favorable amb condicions

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització per realitzar una excursió amb bicicleta, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau, formulada per l'IES Josep Maria Quadrado.

Favorable amb condicions

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització per utilitzar les oficines del PN de s'Albufera des Grau per celebrar l'assemblea anual de veïnats

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a sol·licitud per una jornada de voluntariat participatiu, per netejar a fons la zona del litoral de la península nord als voltants de s'Estany i Cala Roja, de la finca Mongofra Nou, a l'àmbit litoral marí del Parc natural de s'Albufera des Grau, formulada pel president de la Secció insular del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB Menorca).

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització per a realitzar una excursió a peu per part del CEIP Àngel Ruiz i Pablo, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització a Cristina Tomàs, coordinadora de la Prefectura d'Estudis del IES Joan Ramis i Ramis, per dur a terme una sortida amb un grup d'alumnes per prendre mostres, d'aigua, d'arena i roca, per la zona de sa Gola, llacuna de s'Albufera i platja des Grau, a l'àmbit del parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització a un visitant del PN, per poder fotografiar orquídees, fora dels itineraris d'us públic, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau

Favorable amb condicions

- Informe tècnic, proposta de resolució i resolució d'autorització en relació a sol·licitud per desembarcar unes 40 persones a la platja de s'arenal d'en Moro de l'illa d'en Colom, a l'àmbit del PN de s'Albufera des Grau, formulada per el responsables de l'activitat, com a representant legal del Club Marítime de Mahon.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la Resolució d'autorització per a realitzar la prova esportiva << Camí de Cavalls Menorca MTB >> per part del Club Ciclista Tot Velo, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització a l'empresa Kimera Films, per poder realitzar una filmació per el projecte "Balears el archipiélago indomito" que en part es te previst filmar a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic, en relació a sol·licitud d'excursió per part del <<CEIP Tramuntana>>, per dur a terme una sortida amb un grup d'alumnes, per la zona de sa Gola, llacuna de s'Albufera i platja des Grau, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització per a realitzar una excursió a peu, per part del IES Josep M. Quadrado, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau

Favorable amb condicions

- Informes tècnics (2) en relació a la resolució d'autorització a Singular Audiovisual SL, per dur a terme un reportatge audio-visual pel programa d'IB3 televisió "Gent de la Mar", a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització a 40º Nord CB, per a realitzar la cursa denominada << Camí de Cavalls Epic 360º >> al seu pas per l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització a AEIG Sant Adrià de Besòs, per fer una ruta amb un grup de joves escoltes pel Camí de Cavalls al seu pas per l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.
- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització, per dur a terme una sortida guiada d'interpretació de la natura per la zona del itinerari de Sa Gola, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització, a l'Associació de Veïns Camí d'en Barrotes, per dur a terme una activitat d'excursió a peu pel Camí de Cavalls, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització, a l'empresa Viajes Martel SL, per dur a terme una activitat d'excursió a peu pel Camí de Cavalls, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau i visitar el Centre d'interpretació.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització, per realitzar la << IV Trail Camí de Cavalls de Menorca 2015 >>, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització, per acampar a l'illa d'en Colon durant l'estiu de 2015, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Desistida

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització, per realitzar visites per part de l'empresa Go Ahead Tours, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Desistida

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització, a la regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Sant Lluís, per dur a terme una excursió de reconeixement i classificació de plantes medicinals, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- La direcció del Parc natural ha informat prèviament a proposta de la Cap de servei de projectes d'espais naturals, de totes les agendes d'activitat del departament d'educació ambiental, programades per l'any 2015.
- Informe sobre la sol·licitud d'autorització d'instal·lacions de servei de temporada formulada per l'Ajuntament des Mercadal a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau

Favorable amb condicions

- Informe sobre l'activitat << IV Trail Menorca Camí de Cavalls >>, a l'àmbit de diversos LIC i ZEPA de Menorca

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització al IES Joan Ramis i Ramis, representat per la senyora Brigida Sintès Sintès, cap d'Estudis del IES, per dur a terme una excursió amb un grup d'alumnes per fer un tram de Camí de Cavalls entre Favàritx i Port d'Addaia, visitant la finca de Mongofre Nou, a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre les actuacions del projecte d'adequació de l'accessibilitat al litoral de Menorca a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau i del LIC i ZEPA ES0000234 S'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

Llistat d'informes PORN en relació a urbanisme i actuacions a l'Àrea de Protecció Hidrològica

- Informe en relació a un sondeig per l'autorització d'explotació d'aigües subterrànies a la parcel·la 5 del polígon 17 del terme municipal des Mercadal a l'Àrea de Protecció Hidrològica de s'Albufera des Grau, a l'àmbit del PORN del Parc Natural de s'Albufera des Grau

Favorable amb condicions

- Informe en relació a l'execució d'unes obres a la finca de Sa Cudia Vella a l'àmbit del PN de s'Albufera des Grau i del LIC i ZEPA ES 0000234 S'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre el projecte de modificació i ampliació de construccions e instal·lacions per l'activitat agropecuària a la finca Biniarroga Vell a l'àmbit de l'Àrea de Protecció Hidrològica de s'Albufera des Grau

Favorable amb condicions

- Informe sobre el projecte de millora de la carretera de Favàritx entre el PK 5+140 i el 7+500 a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau

Favorable amb condicions

- Informe en relació a un sondeig per a l'autorització d'explotació d'aigües subterrànies a la parcel·la 25 del polígon 17 del terme municipal des Mercadal a l'Àrea de Protecció Hidrològica de s'Albufera des Grau, àmbit PORN del Parc natural de s'Albufera des Grau

Favorable amb condicions

- Informe en relació a la sol·licitud de llicència d'obres per a la legalització d'obres de reforma d'habitatge i de cobertes agrícoles a la finca rústica Capifort del TM de Maó.

Favorable amb condicions

- Informe en relació amb el projecte de labors subterrànies de captació d'aigües (sondeig) a la parcel·la 43 del polígon 2 del terme municipal

d'Alaior a l'Àrea de Protecció Hidrològica de s'Albufera des Grau, a l'àmbit PORN del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre l'activitat <<Epic Trail Camí de Cavalls>> a l'àmbit de diversos LIC i ZEPA de Menorca

Favorable amb condicions

- Informe sobre la sol·licitud de permís d'instal·lació de l'activitat permanent major per a un establiment d'agroturisme a la finca Mongofre Nou, a l'àmbit PORN del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre la llicència d'obres sense projecte << Construcció de paret seca >> a l'habitatge 5A de l'entorn de s'Albufera (Llimpa) a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau i del LIC i ZEPA ES 0000234 S'Albufera des Grau

Favorable amb condicions

- Informe en relació amb la renovació de teulada de l'habitatge unifamiliar núm. 291 de la urbanització de Llimpa - Santa Madrona, a l'àmbit del PN de s'Albufera des Grau i del LIC i ZEPA ES 0000234 S'Albufera des Grau

Favorable amb condicions

Llistat d'informes PORN en relació a la pesca i medi marí

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització d'instal·lacions de servei de temporada formulada per l'Associació d'usuaris de fondejos i amarraments des Grau, en el tram de costa denominat platja des Grau a l'àmbit del PN de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre les actuacions del projecte d'adequació de l'accessibilitat al litoral de Menorca a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau i del LIC i ZEPA ES0000234 S'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre pesca experimental a la llacuna de s'Albufera i de sa Gola l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Durant l'any 2015 s'han emes 55 Informes sobre sol·licituds d'autorització per practicar la pesca submarina al parc natural de s'Albufera des Grau i segons dades de la DGMRM, s'han atorgat 55 autoritzacions amb condicions per practicar la pesca submarina a l'àmbit del Parc natural.

Llistat d'informes PORN en relació a investigació i seguiment

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització per dur a terme un seguiment ornitològic a la zona del Prat, per part d'un grup de la Societat Ornitològica de Menorca, a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització per dur a terme la captura de vespes i abelles, a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització per dur a terme la captura de quiròpters, a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització a la Agència Reserva de Biosfera del Consell Insular de Menorca, per dur a terme un seguiment i estudi de micromamífers, a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe tècnic en relació a la resolució d'autorització, per dur a terme un seguiment i estudi de catalogació de la fauna d'aranyes, a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització per dur a terme pesca experimental ornitològic a la zona de la llacuna de s'Albufera des Grau, per part d'un científic de l'UAB, a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

Altres informes

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització per poder accedir a una còpia digital, del " Catàleg de protecció del patrimoni històric del parc natural de s'Albufera des Grau.

Favorable amb condicions

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització a un grup d'estudiants de l'Universitat de Barcelona, per poder accedir a una còpia digital, del estudi " Incidència del Camí de Cavalls sobre l'avifauna del PN de s'Albufera des Grau ".

Favorable amb condicions

- Informe sobre la justificació del projecte "Treballs de neteja dels tres itineraris, neteja del litoral marí i lluita contra la flora invasora", executat dins el conveni de col·laboració entre l'administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i la Fundació la Caixa per desenvolupar tasques de gestió ambiental.
- Informe sobre la sol·licitud de nota aclaridora en relació amb el PORN del Parc Natural de s'Albufera des Grau i amb l'interpretació de la normativa territorial insular.
- Col·laboració amb l'Ajuntament de Maó, per l'elaboració d'un llistat per identificar aparcaments ó àrees de concentració de vehicles, properes a àrees forestals a l'àmbit del PN.

Llistat de cartes i oficis

- Escrit al director insular d'Economia, medi Ambient i Caça del Consell Insular de Menorca de sol·licitud de les dades relatives als registres ramaders (número de registre de l'explotació, dades de l'explotació, titular, aparcer, cens ramader 2015) de finques ubicades a l'interior del Parc Natural de s'Albufera des Grau.
- Escrit al Delegat de la Demarcació de Costes a Menorca, per demanar que procedeixi a la retirada de tots els punts de fondegi que no disposin de la corresponent autorització i que es localitzin a l'àmbit marí del Parc Natural de s'Albufera des Grau o dels espais protegits de la xarxa << natura 2000>>.
- Sol·licitud d'informació en relació a la instal·lació d'unes carpes sobre la platja arenal d'en Moro de l'illa d'en Colom l'àmbit del Parc natural de s'Albufera des Grau.
- Informe sobre la problemàtica del Parc natural de s'Albufera des Grau durant l'any 2015.
- Informe tècnic en relació al document " Avant projecte de llei d'avaluacions ambientals ".
- Informe tècnic en relació al document de consulta pública " Estudio ambiental estrategico. Plan de Gestion del Riesgo de Inundación de la demarcacion hidrografica de las Islas Baleares ".
- Tramesa de documentació per la conservació de Quiròpters

- Sol·licitud d'autorització per a l'instal·lació temporal d'elements de delimitació d'un àrea emprada com a zona d'estacionament a la carretera de Favàritx dins l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau.
- Sol·licitud d'autorització per a l'instal·lació de tres senyals del programa de millora de la senyalització del Parc Natural de s'Albufera des Grau a la zona d'influència de carreteres del Consell Insular de Menorca.
- Sol·licitud de col·laboració en la restauració del pont de fusta a la zona de Sa Gola de s'Albufera des Grau, atès que l'espai on es troba forma part del Domini Públic Marítim Terrestre (DPMT) del Parc Natural de s'Albufera des Grau.
- Sol·licitud de col·laboració en la restauració del pont de fusta a la zona de Sa Gola de s'Albufera des Grau, atès que l'espai on es troba forma part del Domini Públic Marítim Terrestre (DPMT) del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Llistat d'informes PORN en relació a denúncies

- Informe en relació a denúncia dels AMAS per realitzar extraccions de materials sense autorització dins el PN de s'Albufera des Grau.
- Informe en relació a l'acta de denúncia A-N 00911 i A-N 004120 d'eliminació de parets seques i construcció d'un portell, senyalització d'aparcament a la finca de Capifort a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau.
- Informe en relació a la sol·licitud d'informació en relació a notícies de renous a l'illa d'en Colom, a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau.
- Informe en relació a l'acta de denúncia A-N 004116 per realitzar extraccions de material sense autorització a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau
- Informe en relació a la sol·licitud d'informació en relació la instal·lació d'unes carpes sobre la platja arenal d'en Moro de l'illa d'en Colom a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau
- Informe en relació a l'acta de denúncia de l'agent de medi ambient 3117 de data 11 de setembre de 2014, per obres d'excavació a Es Pont Modorro, a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau
- Informe en relació a l'expedient sancionador obert contra la Comunitat de Propietaris de s'Albufera per extracció de materials sense autorització dins el Parc Natural de s'Albufera des Grau

- Informe en relació a denuncia dels agents de Medi Ambient de data de 16 de juny de 2015 per obres a la carretera de Favàritx del PN de s'Albufera des Grau

Llistat d'informes en relació a xarxa << Natura 2000 >> i PORN

- Informe sobre la instal·lació de cartells informatius sobre l'ajuda Leader obtinguda per l'execució d'un projecte de millora de la senyalització del Camí de Cavalls a l'àmbit del Parc Natural de s'Albufera des Grau i dels espais protegits de la xarxa << Natura 2000>>

Favorable amb condicions

- Informe sobre la sol·licitud d'autorització d'instal·lacions servei de temporada per l'any 2015, formulada per l'Ajuntament des Mercadal a l'àmbit de diversos LIC i ZEPA

Favorable amb condicions

- Informe sobre la instal·lació de cartells informatius sobre l'ajuda Leader obtinguda per l'execució d'un projecte de millora de la senyalització del Camí de Cavalls a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera de Grau i dels espais protegits de la xarxa <<Natura 2000>>

Favorable amb condicions

- Informe sobre el projecte de condicionament i millora del Camí de Cavalls, fase IV, a l'àmbit de diversos LIC i ZEPA de Menorca

Favorable amb condicions

- Informe sobre el projecte de legalització d'un camí agrícola i projecte d'execució de bassa i canalització de recollida per l'emmagatzematge d'aigües pluvials a la finca Morella Vell a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera de Grau i dels espais protegits de la xarxa <<Natura 2000>>

Favorable amb condicions

- Informe sobre el projecte d'instal·lació de l'activitat permanent per a un establiment d'agroturisme a la finca Mongofre Nou, a l'àmbit del Parc natural de s'Albufera de Grau i dels espais protegits de la xarxa <<Natura 2000>>

Favorable amb condicions

3.9.Àrea de planificació

3.10. Àrea d'avaluació

3.9.1 Procediment per aprovar els plans de gestió de la Xarxa Natura 2000

Durant l'any 2014 s'han redactat els plans de gestió de la Xarxa Natura 2000 que afecten al parc natural de s'Albufera des Grau, concretament agrupats en un pla de gestió únic anomenat Costa Est de Menorca. Els plans es van exposar a les jornades participatives celebrades el dia 9 de setembre a la seu del Consell Insular de Menorca on les diferents entitats van poder fer aportacions. Durant l'any 2015 en continuat a l'espera de l'aprovació dels plans de Gestió XN2000 .

Durant l'any 2015 es va exposar davant l'Autoritat de Gestió la necessitat de comptar amb un PRUG